

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ALÖFIZETESI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A továbbszolgáló altisztek kedvezményeiről.

Irta: Dr. Végh Kálmán honv. min. fogalmazó.

Utóbbi időben a továbbszolgáló altiszteknek több oly kedvezmény biztosított, a melyek a nyújtott anyagi előnyök folytán megkönnyítik gyermekeik nevelését, hatékonyan előmozdítják az altiszteknek az irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnoki állások elnyeréséhez megkövetelt iskolai előképzettség megszerzését, továbbá megszüntetik azt az akadályt, a mely eddig az altiszteket ép azon polgári szolgálatba való átlépestől tartotta vissza, a mely szolgálatban, a katonaságtól (csendőrségtől) való kilépésük után, jövőjüket leginkább biztosíthatják.

E kedvezmények a következők:

I. A törvényes tényleges szolgálati kötelezettségen túl szolgáló altisztek gyermekeinek tandíjmentessége.

II. A magánvizsgát tevő altisztek tandíjmentessége.

III. A m. kir. államvasutak szolgálatába átlépő igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott bonvéd és csendőr altisztek nyugdíj után fizetési járulékaiknak a kincstár részéről való átvállalása.

A tapasztalat bizonyítja, hogy igen sok üdvös dolog csaknem egészen hatálytalan marad és pedig azon kettős okból, hogy vagy megfelelnek arról az érdekeltek vagy pedig, bár emlékezetükben van is a dolog, de nincsenek tisztában azzal, hogy mely uton és módon juthatnak hozzá azokhoz az előnyökhöz, a melyeket az érdekükben tett intézkedés vagy rendelkezés számukra biztosított.

Különösen is áll ez a felsorolt kedvezményekre, mert ha tekintetbe vesszük azt, hogy az ezen kedvezmények által érdekeltek vagyis az altisztek változnak, a régebbi generáció helyébe új lép: nem is csodálkozhatunk azon, hogy e kedvezmények feledésbe mennek, vagy legalább is, hogy nincsenek annyira köztudatban, mint a mily mértékben az magoknak az altiszteknek jól felfogott érdekében szükséges volna.

Ezek szerint úgy hiszem nem fogok fölösleges munkát végezni akkor, a midőn emlékezetükbe hozom a csendőrségségnek e kedvezményeket s az ezekre vonatkozó rendelkezések felelevenítése mellett gyakorlati utmuta-

tást is adok arra nézve, hogy hogyan lehetnek e kedvezmények részeseivé!

Lássuk tehát egyenkint, hogy minő előnyöket is nyújtanak e kedvezmények és hogyan szereshetők meg azok.

I. A törvényes tényleges szolgálati kötelezettségen túl szolgáló altisztek gyermekeinek tandíjmentessége.

E kedvezményben, a mint az egyébként már magából a címből is kitűnik, azok az altisztek részesülhetnek, a kik a védtörvényben előirt tényleges szolgálati kötelezettségnek megfelelően, önként továbbszolgálatra vállalkoznak. Így tehát ez a kedvezmény a csendőrségségre kiterjed.

A kedvezmény lényege a következő:

Az említett föltétellel rendelkezők gyermekei tandíjmentességben részesülnek:

1. az állami elemi, az állami felső nép, az állami polgári és az államilag segélyezett községi polgári iskolákban;

2. a budapesti m. kir. állatorvosi főiskolában, a magyaróvári, keszthelyi, debreczeni, kolozsvári és kassai gazdssági akadémiákban;

3. valamennyi m. kir. állami felső ipariskolában, állami ipar-, szak- és kézműves iskolában, valamint állami nőipariskolában.

Mіндеzen iskolákban a tandíjmentesség elnyerése végett kérvényt benyújtani, avagy szegénységi bizonyítványt felmutatni nem kell; az eljárás csupán annyiból áll, hogy az apa, gyermekének az iskolába való beiratása alkalmával, az iskola igazgatója vagy a beiratást eszközölő tanító (tanár) előtt igazolja, hogy ő tényleges szolgálatban álló csendőr s kijelenti, hogy gyermeke számára a tandíjmentesség kedvezményét igénybe venni óhajtja.

Mindenesetre czelszerű a beiratáshoz az illető előjáró parancsnoksága által kiállított s a tényleges szolgálatban állást bizonyító igazolványt vinni, a mely igazolványra különösen akkor lehet szükség, ha a beiratásra nem az apa, hanem az anya vagy esetleg csak maga a gyermek megy el.

A 2. és 3. pontokban felsorolt iskolákban pedig a tandíjmentesség elnyerése a már előbb említett feltételeken kívül még ahhoz is van kötve, hogy a felveendő növendék, a szükséges egyéb feltételek birtokában (meg-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkész-je. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., mint **Reményi** legújabb képes-árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldeték **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

felelő életkor, a megkívánt iskolai előképzettség) jó előmenetelt tanusító bizonyítványt tudjon felmutatni és a felvétel után is, már mint az illető iskola növendéke. jó előmenetelt és szorgalmat tanusítson.

Meg kell még jegyezni, hogy a budapesti állatorvosi főiskolában és a felsorolt gazdasági akadémiákban az évente fölvehető hallgatók száma korlátolt, s így ha a létszám teljes, többé már senkit sem vesznek fel. Ép azért ajánlatos, hogy azok, a kik gyermeküket ez iskolákba felvételre óhajtják, a felvételre idejekorán jelentkezzenek. A mint tehát ezekből látható, a tandijmentességi kedvezmény folytán a csendőrlegénységnek mód adatott nem csupán arra, hogy gyermekeiknek a legszükségesebb iskolai nevelést megadassák, hanem azáltal, hogy a tandijmentesség kedvezményét egyes felső iskolákban és szakiskolákban is igénybe vehetik, módjuk van arra is, hogy gyermekeiket kenyérkereső pályára kiképeztesse és pedig a nélkül, hogy a tandijfizetés nagy anyagi terhét valaha is érezniök kellene.

II. A magánvizgát tevő altisztek tandijmentessége.

Az 1873. évi II. t.-cz. 5. §-a értelmében az igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott altiszteknek, az említett törvény 4. §-ában felsorolt hivataloknál, intézeteknél stb. rendszeresítve levő irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnoki állásokra elsőbbségi igényük van.

A köztisztviselőik minősítéséről szóló 1883. évi I. t.-cz. szerint pedig az ily hivatalnoki állás elnyeréséhez négy középiszkolai osztály vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség beigazolása szükséges.

Az utóbb említett törvénynek ezen rendelkezése, vagyis az ily hivatalnoki állások elnyeréséhez előírt minősítés megszerzésének kötelezettsége az igazolványos altisztekre is érvényben állván, az igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott altisztek is, ha ily irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnoki állást elnyerni óhajtanak, az előírt iskolai végzettséget be kell, hogy igazolják.

Kétségtelen, hogy a törvény ezen rendelkezése fölötté megnehezíti az altiszteknek az ily hivatalnoki állások elnyerését, mert a tovább szolgálatra vállalkozott altisztek túlnyomó része besoroztatása előtt nem szerezte meg a négy középiszkolai végzettséget.

Az altisztek nagy részének tehát a végből, hogy az igényjogosultsági igazolvánnyal történt ellátásuk után hivatalnoki állást nyerhessenek el, az onként tovább szolgált idő tartama alatt kell megszerezniök az iskolai végzettséget.

Az altisztekben megvan a törekvés és a szolgálatuk alatt szerzett általános ismeretek folytán a kellő alap is arra, hogy megszerezzék a kívánt képesítést, s igazán csak elismeréssel lehet megemlékezni mindazokról az altisztekről, a kik terhes szolgálatuk mellett időt tudtak maguknak szakítani iskolai tanulmányokra. A törekvés és szorgalom azonban még nem elegendő arra, hogy e képesítést az altisztek megszerezhessék, ezek

csak nélkülözhetetlen előfeltételek. a siker biztosításához, de e feltételeken kívül még anyagi kitartás is szükséges. Egész határozottsággal lehet állítani, hogy nagyon sok altiszten meg volt volna a legjobb akarat az iskolai képzettség megszerzésére, de akaratuk az anyagiak miatt hajótörést szenvedett, mert bizony e képesítés megszerzése anyagi áldozatot is követel. A tanuláshoz szükséges könyvek beszerzése, leckeórák vétele már magukba véve sokba kerülnek, a mikhez járulnak még a vizsgálatok alkalmával fizetendő tandijak és vizsgadíjak.

Tagadhatatlanul szép összeget költ el az altisztektől addig, a míg megszerzi a négy középiszkolai osztályu vagy az ezzel egyenértékű iskolai képzettségét, s ép ezért bizonyára nagy megkönnyebbülés volt az altisztekre az intéző körök az a gondoskodása, a melylyel az irodai és alsóbbrendű hivatalnoki állások elnyeréséhez megkövetelt iskolai előképzettség megszerzését az altiszteknek megkönnyítették azáltal, hogy részükre a magánvizsgálatoknál tandijmentességet biztosítottak. E kedvezmény szerint, a mely kedvezmény a csendőrlegénységre is kiterjed, az állami és államilag segélyezett községi polgári iskoláknál magánvizgát tevő magyar honos altisztek tandijmentességet nyernek, ha a tandij elengedése végett a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz kérvényt nyújtanak be. A tandijmentesség iránti kérvényt az említett miniszter úrhoz címelve, az előjáró parancsnoksághoz kell eljuttatni, s e parancsnokság kötelessége azt közvetlenül a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz felterjeszteni.

A tandij elengedése folytán a magánvizsgálatoknál csak a vizgadíj fizetendő, a mely vizgadíj összege az állami és államilag segélyezett községi polgári iskoláknál egy osztályból teendő magánvizgálatért 30 korona, két osztály összevonása esetén 50 korona.

A polgári iskolai magánvizsgálatokra általában, valamint a magánvizgát tenni szándékozók teendőire a vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendeletek főbb vonásokban a következőket tartalmazzák: (Tekintettel arra, hogy a tandijmentességi kedvezmény az altiszteknek csak az állami és az államilag segélyezett községi polgári iskoláknál van biztosítva, az alábbiakban is csak az ily iskoláknál teendő magánvizsgálatokra vonatkozó rendelkezésekről fogok megemlékezni.)

1. A magánvizsgálatok időpontja.

Az állami és községi polgári iskoláknál évente csak kétszer tartható magánvizgálat és pedig: december és június hónapokban. A december havi vizgálat a szabályszerű karácsonyi szünet alatt, a júniusi pedig a rendes tanulók vizsgálatai után.

2. A magánvizsgálatok helye és a vizsgálatok napjai.

Vizgálatot csak abban a tankerületben lehet tenni, a melyben a folyamodó lakik. Kivételesen más, de csakis szomszédos tankerületben is lehet vizgát tenni,

A legjobb órák,

legszelelőbb ékszeresek, egyszerűtől a legdrágábig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.

Javítások 5 évi jótállás mellett.

Arjegyék ingyen!

Indulás ; a csónakban Korvin főhadnagy mögött Jekelfalussy honvédelmi miniszter és Fülepp Kálmán főpolgármester.

Teljes erővel.

Korvin főhadnagy, motoresónakjának bemutatása Budapesten.

ha a vizagázandó lakóhelyének megfelelő tankerületben polgári iskola nincsen, vagy ha van ugyan, de ez a folyamodó lakhelyétől messze és nehezen megközelíthető helységben fekszik.

A magánvizsgálatok mindig az iskola helyiségeiben tartandók. A vizsgálati napok a kir. tanfelügyelővel egyetértőleg állapítandók meg s alkalmas módon közhírré teendők.

3. Engedély a magánvizsgálatra.

Magánvizsgálatot csak a királyi tanfelügyelő engedélye alapján lehet tenni.

Az ez iránti kérvények a királyi tanfelügyelőhöz czimezve azon iskola igazgatójánál nyújtandók be, a melynél az illető magánvizsgát tenni egyébként jogosult. (l. 2. pontot.) A kérvényeket az iskola igazgatósága terjeszti fel a tanfelügyelőséghez.

Azok, a kik közhivatalban vannak alkalmazva, s magánvizsgálat engedélyezése iránti kérvényüket nem nyújthatják be közvetlenül az illető iskola igazgatóságához, hanem a fölöttes hatóságához tartozik azt benyújtani.

E szerint tehát a csendőrök a vizsgaengedélyre vonatkozó kérvényt előljáró parancsnokságuknál adják be s e parancsnokság küldi azután a kérvényt az iskola igazgatójához.

A magánvizsgálati engedély rendszerint egy osztályból teendő vizsgálatra szól. Kivételesen s csakis rendkívüli körülmények által indokolt esetben adhat a tanfelügyelő két osztály tárgyából összevont magánvizsgálatra engedélyt.

Ily összevont magánvizsgálatot ugyanegy tanuló egy tanévben csak egyszer tehet.

A magán- vagy összevont magánvizsgálatra engedélyt kérő, hiteles születési bizonyítvánnyal tartozik beigazolni, hogy életkora a vizsgálat idején megfelel azon osztálynak, a melyből magánvizsgálatot tenni akar.

Az a körülmény, hogy valaki az illető osztálynak megfelelő életkort már tulbaladta, a vizsgálatra bocsátó engedély megadásánál akadályul nem szolgál.

Elemi iskolai V. vagy VI. osztálybeli bizonyítvány alapján a polgári iskola II., illetőleg III. osztályának tantárgyaiból magánvizsgálat nem engedélyezhető.

A kinek tehát csak V., vagy VI. elemi osztályról szóló bizonyítványa van, az köteles a polgári iskola I. és II. osztályának tantárgyaiból szabályszerű s a követelményeknek mindenben megfelelő magánvizsgálatot tenni.

Ha a tanfelügyelő a vizsgaengedélyt nem adja meg, a folyamodónak jogában áll a tanfelügyelő határozatának kézbesítésétől számított nyolcz napon belül a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz a tanfelügyelő útján felebbezést beadni, a mely felebbezéshez a felszerelt folyamodvány is csatolandó.

4. A vizsgaengedély iránti kérvények felszerelése.

A kérvényhez a következő mellékletek csatolandók:

a) származási bizonyítvány;

b) az eddigi összes tanulmányairól, továbbá

c) a tanulmányok elvégzése vagy megszakítása óta lefolyt idő alatti foglalkozásáról szóló bizonyítványok és

d) erkölcsi bizonyítvány.

A vizsgaengedélyre vonatkozó bizonyítvány, ha az illető ahhoz szegénységi bizonyítványt csatol, bélyegmentes.

5. A magánvizsgálatról.

A magánvizsgálat két részre oszlik, u. m. írásbeli és szóbeli vizsgálatra. Az írásbeli vizsgálat a szóbelit megelőzi.

Írásbeli vizsgálatot csak oly tantárgyaktól lehet kivánni, a melyekből írásbeli vizsgálat alapján könnyebben meg lehet állapítani a vizgázó készségét, mint a szóbeli vizsga útján. Ilyenek lehetnek: nyelvtani gyakorlatok, fogalmazás magyar és német nyelvből, szám-tan, rajz.

Az írásbeli és szóbeli vizsgálat egymást kiegészíti s a vizsga eredménye a kettő egybevetése alapján állapittatik meg.

Ha valamely tanuló írásbeli dolgozatát nem oldja meg sikeresen, még azért tehet szóbelit, azonban a szóbelin tüzetesebben fog megvizsgáltatni. Kivétel ez alól a magyar nyelvi írásbeli dolgozat, mely ha nem sikerül, akkor az illető tanuló szóbeli vizsgálatra nem bocsátható.

Testgyakorlat és ének a magánvizsgálatnak nem tárgyai azonban a szépírás igen. A magánvizsgálat tantárgyai közül felmentést lehet kérni a mértani rajznak gyakorlati részéből.

E felmentést a kir. felügyelő adhatja meg.

6. A vizsgálati díjak befizetése.

A vizsgálati díjak közvetlenül a vizsgálat előtt az iskola igazgatója szedi be.

Az igazgató a vizsgálatra engedélyt nyert tanulónak a vizsgálati díjról nyugtát tartozik adni.

7. A vizsgálatról szóló bizonyítvány kiállítására és kiadása.

A bizonyítvány a szabályszerűen megejtett magánvizsgálat jegyzőkönyvének jóváhagyása után állítandó ki s csak akkor adható ki a tanulónak, ha a vizsgálat lefolyásáról szóló jegyzőkönyv a kir. tanfelügyelő jóváhagyó záradékával visszaérkezett vagy pedig ha a bizonyítvány kiadására a vizsgálaton esetleg jelenlevő kir. tanfelügyelő a jegyzőkönyv egyik pontjában vagy jelen nem léte esetében külön írásba foglalt intézkedésben engedélyt ad.

8. A javítóvizsgálatról.

Ha a magánvizsgálatra jelentkezett tanuló a vizsgálaton egy vagy legfeljebb három tárgyból megbukik: a tanári testület által, valamely később tartandó magánvizsgálat bátoridejét megelőző napon, javításvizsgálatra bocsátható.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 p. rez. alatt a legmarkacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Korvin főhadnagy és Le Las gyáros.

Nézőközönség.

Korvin főhadnagy motorosának bemutatása Budapesten.

A ki tehát deczemberben állott magánvizsgálaton, ba ekkor megbukott, javító vizsgát legközelebb csak júniusban tehet; a júniusban tartott magánvizsgálaton megbukott tanuló pedig csak a következő deczemberben.

Javítóvizsgát csak abban az iskolában lehet tenni, a melyben a tanuló megbukott.

A javítóvizsgát díjmentes s e vizsgát engedélyezésére a tantestület jogosult.

A javítóvizsgát engedélyezése iránti kérvény az illető iskola tanári testületéhez czimezve az igazgatónál nyújtandó be és pedig az első ízben tett vizsgálatról számított négy hét alatt.

(A kérvény benyújtására l. egyébként a 3. pontban mondottakat.)

Az a tanuló, a ki a magánvizsgálaton háromnál több tárgyból megbukott, vagy ha már javító vizsgálatot tesz s azon akár ha csak egy tárgyból is elégtelen osztályzatot kap, osztályisméltésre utasítandó, s ez esetben már csak újabb folyamodvány alapján és a vizsgálati díj újabb lefizetésének kötelezettsége mellett bocsátható ismét teljes magánvizsgálatra.

Ha valamely tanuló a részére kitűzött javítóvizsgálaton nem jelentkezik, vagy a javítóvizsgálat engedélyezéséért négy hétnél később folyamodik, már nem tehet javító vizsgálatot, hanem az összes tárgyakból újra teendő magánvizsgálat.

Tájékoztás céljából felsorolom azon városokat, illetőleg községeket, a melyekben állami vagy államilag segélyezett községi polgári iskolák vannak, a hol tehát a csendőrök a most tárgyalt feltételek mellett teendő magánvizsgálatok alkalmával a tandíjmentesség kedvezményében részesülhetnek.

a) Állami polgári fiúiskolák:

1. Abonyi, 2. Abrudbánya, 3. Alsókubin, 4. Alsólendva, 5. Balatonfüred, 6. Bánffyhunyad, 7. Barót, 8. Békéscsaba, 9. Besztercebánya, 10. Breznóbánya, 11. Budafok, 12. Csáktornya, 13. Csongrád, 14. Dicsőszentmárton, 15. Dobsina, 16. Fiume, 17. Galgóc, 18. Gyergyóditró, 19. Győr, 20. Hajduszoboszló, 21. Hatvan, 22. Hódmezővásárhely, 23. Homonna, 24. Hosszúfalu, 25. Huszt, 26. Igló, 27. Kapuvár, 28. Karánsebes, 29. Kassa, 30. Késmárk, 31. Kézdivásárhely, 32. Kismarton, 33. Kisvárd, 34. Korpona, 35. Körmen, 36. Lippa, 37. Liptószentmiklós, 38. Marosvásárhely, 39. Mátészalka, 40. Mezőberény, 41. Miskolc, 42. Modor, 43. Mohács, 44. Monor, 45. Mór, 46. Nagybecskerek, 47. Nagykanizsa, 48. Nagyrőcze, 49. Nagyszentmiklós, 50. Nagyszőlős, 51. Nagytapolcsány, 52. Orosháza, 53. Orsova, 54. Palánka, 55. Pancsova, 56. Paks, 57. Pásztó, 58. Pinkafő, 59. Pozsony, 60. Sárvár, 61. Sepsiszentgyörgy, 62. Sopron, 63. Szeged I. ker., 64. Szeged III. ker., 65. Szeicz, 66. Szigetvár, 67. Szilágycseh, 68. Tapolca, 69. Temeskubin, 70. Tittel, 71. Tokaj, 72. Torda, 73. Turócszentmárton,

74. Ujpest, 75. Ujszenttamás, 76. Ujvidék, 77. Veszprém, 78. Zayugrócz, 79. Zólyom.

b) Államilag segélyezett községi polgári fiúiskolák:

1. Apatin, 2. Beszterez, 3. Gyergyószentmiklós, 4. Kőszeg, 5. Oravicza, 6. Resiczabánya, 7. Somorja, 8. Szekszárd, 9. Szombathely, 10. Zilah, 11. Zaombolya.

(Végo köv.)

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy gyujtogatással párosult lopás kiderítése.

Irta: Fenyvesi Mihály őrsvezető.

A maga nemében páratlan bűncselekmény történt Gács községben 1907. év tavaszának egy szép napján; melyhez hasonlót még keveset jegyezhetett fel a bűnkrónika. Épen azért tartom czelszerűnek azt ehelyütt közölni, hogy lássuk, mi mindenre képes egy elvetemült, emberi mivoltából kivetkőzött egyén, s így a nyomozásoknál szem előtt tartasuk, hogy a büntettesek világában ma már majdnem semmi sem tartozik az ugynevezett lehetetlenségek közé. Működésük közben bátorságot, rendkívül nagy ügyességet és emberfeletti erőt fejtenek ki, mely körülmények azután a járőröket — tekintve a gyanúsított egyén fizikumát és egyéb testi tulajdonságait — nyomozásoknál nem ritkán megtévesztik, mert a bűncselekményt az illető gyanúsított egyén által elkövetettnek bizonyos körülmények és okoknál fogva lehetetlennek vélik.

A fenti napon úgy reggeli 6 óra tájban az említett község lakossága azzal riasztatotott fel, hogy a község szélén levő róm. kath. templom tornya lángokban áll. A tűzoltóság a tűz lokalizálására kivonult. Ugyancsak a tűz helyszínére sietett a gácsi őrs akkor egyedül hon levő őrsparancsnoka Harai Tamás járásörmester is.

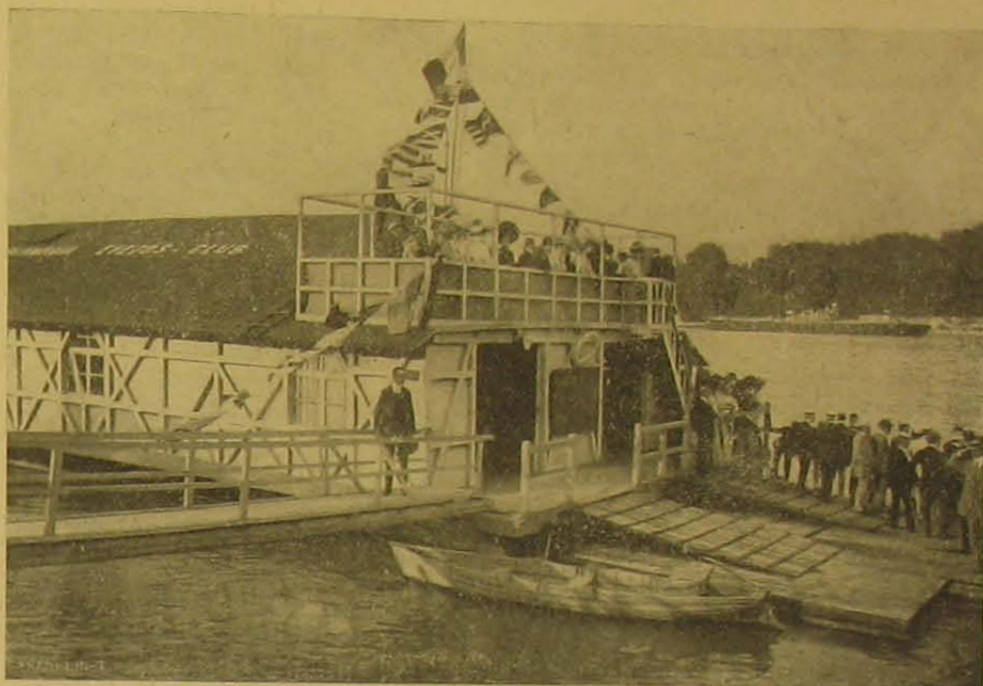
Én az őrsről, hol akkor mint másod altiszt voltam beosztva két csendőrrel a szomszédos őrskörletben levő bányász sztrájknál voltam. A tűz lokalizálása után, aznap a délelőtti órákban őrsünkre bevonulva, őrsparancsnokunk a tüzesetet velünk közölte és egyidejűleg megjegyezte, hogy a tűzoltókkal és az előjárósággal megéjtett helyszini szemle alkalmával megállapították, hogy nem csak gyujtogatásról van szó, mert a felgyújtott templomtornyban volt négy harang közül a legkisebbiket, mely 80 kgr súlyú alul 50 cm átméretű és 300 korona értékű volt, még a tűz kiütése előtt ismeretlen tettes ellopta. E szerint tehát lopással párosult gyujtogatással állunk szemben.

Miután megállapítottuk, hogy a vázolt cselekmény nem bosszú műve, hanem inkább vagyoni haszon szerzéséről van szó s a torony felgyujtása csak eszköz volt a lopás nyomainak megsemmisítésére: őrsparancsnokom meghagyta, hogy a nyomozást egy csendőrrel helyben ejtsem meg, ő maga pedig egy csendőrrel a községen kívül nyomozott. Összes besugóimat mozgósítottam, de eredménytelenül.

A templom, illetve a harangoknak ily módon történt megszenteltetésé folytán a katolikus hívek s így a besugóim is módfelett felháborodván, azon gyanújoknak adtak kifejezést, hogy azon aljas tettes vagy tettesek csakis a lopást és gyujtogatást megelőző napon arra járt kóbor cigányok lehettek. Ezen véleményüket azon-

Brucker Győző Nándor és Társa
óras, ékszerész. **GYŐR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

A Pannónia evezős-klub háza, a honnan a csónak elindult.

Korvin főhadnagy motoresónakjának bemutatása Budapesten.

ban nem osztottam, mert a meglehetősen magas toronyba, melynek ajtaja többnyire nyitva volt, csak egy bizonyos magassáig lehetett lépcsőn feljutni. Onnét pedig a harangok megközelítése és levétele csak a toronyban levő karkakon való ügyes felmászás által volt lehetséges. E körülmény tehát arra engedett következtetni, hogy a haranglopás tettese egy a torony belsejében levő faalkotmányokkal sötétben is ismerős, ügyesen mászó, erős és bátor ember lehetett, aki a majdnem egy métermázsza nehéz harangot egymaga képes volt lecsavarni és onnét, valószínűleg kötelen a toronyba leeresztve, elvinni. Ezek szerint a tettetést ács, kőműves és ezekhez hasonlók, mászásban ügyes egyén személyében véltem feltalálhatni.

Hogy a feltervéseimből tiszta képet nyerhessek, a nyomozásnál a templom és a leégett torony építési illetve későbbeni renováltatási idejére és az azon munkálatozókat végző mesteremberek kilétére is ki kellett terjeszkednem. E közben megtudtam, hogy a templom s így a leégett torony is 1906. évben lett renováltatva és hogy az ácsok és kőművesek mind gácsi lakosok voltak. Ezek közül mint ácsmunkás egy B. nevű gácsi lakos is ott volt a munkánál, ki azelőtt kéményseprő mester volt, azonban az abbeli mesterség gyakorlásának jogát elvesztvén, ácsmesterséggel foglalkozott. Ezeket a mester embereket, kik majdnem valamennyien egy utcában laktak, meggyelendő, aron ürügy alatt, hogy mint szakembereket kikérdezsem, miként lehetett a tornyot belülről felgyújtani — elmentem lakásukra. B. volt kéményseprő mester kivételével honn is találtam valamennyit, de sem magatartásukból, sem más körülményből gyanum nem táplálta semmi mindaddig, míg a B. távolléte után érdeklődve annak nejétől meg nem tudtam, hogy ferje még a kora reggeli órákban elment hazulról az alig másfél órai távolságra levő Losonc városába élelmi szikketeket vásárolni. Minthogy pedig

ekkor már délután 5—6 óra volt a az illető még mindig nem jött haza, hosszas távolléte gyanusnak tűnt fel s a nyomozást ellene bevezettem. Megtudtam, hogy a valamikor jobb napokat látott volt kéményseprő mester, teljesen vagyontalan, bérházban lakik zilált anyagi viszonyok között, munka nélkül él. Lakásadója is, mert a házbért nem tudta megfizetni, felmondott neki s így ha pénzt nem tud teremteni, csak napok kérdése volt, hogy családjával együtt a legnagyobb nyomornak elébe nézve bajléktalanul marad. Tovább puhatólva megtudtam, hogy valaki a toronytűz előtti vagyis éjfél előtti időben, a már említett mesterek utcájából hol B. is lakott, egy kocsit (bintót) látott kigördülni, de sem a kocsist, sem pedig a hintóban ülőket nem ismerhette meg, csak sejtette, hogy az losonczyi bérkocsi lehetett. Miután a megejtett puhatólás szerint azon utcába a mondott időben senki idegen nem érkezett meg, sem pedig bérkocsin nem távozott el senki, azon gyanum támadt, hogy a szóbanforgó bérkocsin valószínűleg a lopott harang szállítatlott el, mely feltévesemben nem is csatlakoztam.

Már este 7 óra volt s miután a B. házat a községi előjáróság felügyeletére bízta, Losoncra indultam, hogy B. vel, a ki még mindig nem érkezett haza, találkozhassak és hollétére nézve kikérdezhessem, ugyszintén az ismeretlen bérkocsis után is a nyomozást megkezdjem. B. vel azonban nem találkoztam, de az említett újjelen Gács községben járó bérkocsis kiletét megtudtam, ki egy pár kérdésemre megmondta, hogy R. losonczyi ócska vaskereskedőt vitte Gácsra bizonyos bér fejében. Azon kérdésemre, hogy kinél voltak ott és mit vittek oda vagy vittek el onnét, előadta, hogy ott egy utcában megálltak, s az ócskavaskereskedő ő neki borralót adva, kocsmába küldte s mire a kocsmából vissza jött a kocsin már egy nagy csomag volt elbe-

lyezve, de ugymond nem tudja, hogy azt kitől hozták és hogy mi volt benne. A csomagot azután a vaskereskedő lakására vitte, hol azt a segéd személyzet a kocsiról leemelve, az üzletbe bevitte.

Miután most már a gyanu nyomatékossnak látszott, legott két rendőrt magam mellé véve R. ócskavaske-reskedőnél kikérdezés végett megjelentem, ki ama fel-szólításomra: hogy azon tárgyat, melyet tegnap éjjel Gácsról hozott kocsin. adja elő, nem reagált ugyan mindjárt, hanem midőn figyelmeztettem, hogy különben kénytelen leszek házkutatást tartani, a keresett harangot csakhamar előgurította az üzlet egyik rejtkehe-lyéből. R. azután beismerte, hogy a harangot B. volt kéményseprőjéről vette 185 koronáért, de hozzátette, hogy annak lopott voltát nem tudta.

B. elfogatrán, beismerte, hogy a harangot egyedül lopta s mivel a haranglopás felfedezésétől tartott, haj-nali órákban visszament a toronyba és annak deszka padlásán a magával vitt forgácsból tüzet rakott azzal a szándékkal és számításal, hogy a tűz következtében a többi harang el fog olvadni s így a lopás nem lesz kideríthető. Azután pedig, mint a ki jól végezte dolgát a toronyból egyenesen elment R. orgazdához a lopott harangért járó összeg átvétele végett.

Nevezett a bíróságnak átadatott, de mielőtt a földi igazságszolgáltatás sújtó karja utólérté volna, a vizsgálati fogságban meghalt. R. azonban, mint orgazda el-vette méltó büntetését.

A fenti esetből látjuk, hogy a bűncselekmény elkövetője, mily nagy megfontoltsággal s minden eshetőség-gel számítva dolgozik. Legfőbb törekvése a bűncselek-mény nyomát megváltoztatni, sőt ha lehet megsemmi-síteni. Mielőtt belefog egy bűncselekmény végrehajtá-sába, annak lefolyását s a bekövetkezhető veszélyt előbb maga elé képzeli s az esetleg helytelenül tervezett tak-tikáját megváltoztatja.

Ép azért szükséges, hogy a nyomozó járőr is adott esetben a bűncselekmény mikénti megtörténhetését szin-tén maga elé képzelje, a bűncselekmény elkövetés mód-jából lehetőleg megállapítsa, hogy a tettes kezdő-e vagy gyakorlott, ügyes vagy ügyetlen; a helyi viszonyokkal ismerős vagy ismeretlen egyén volt; a cselekmény nyere-ségvágy, érdek- vagy bosszúból lett-e elkövetve? Továbbá kell, hogy mérlegelje az esetleges előző, egy-idejű és utólagos gyanúkokat és okozati összefüggéseket s így a nyomozást terv szeriut hajtsa végre.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Időjelzés a fővárosban.

A régi budai és pesti magisztrátneokban megvolt a jóakarát, hogy az óralapok mutatóinak gondozásával meg-állapíthassák a budai és pesti egységes idő jelzését és erről a közönség is tájékoztatást szerezhessen.

A most már lebontott régi városházára is ezért épít-tettek tornyot s azért helyeztek el ezen négytáblás órákat. Ennek éppen kétszáz esztendeje. Ez a régi város-házi toronyóra, ha rosszul mutatta is akkori pesti-k-nek néha az időt, de legalább egyformán mutatta. Hogy régi városházi órán levő időjelzés különben minél kifogástalanabb legyen, a tekintetes pestvárosi magisztrát-

tus az Úrnak 1721-ik esztendejének április 21-ik nap-ján olyan föltétellel fogadta föl Zalzer József német tanítót, hogy a tanításon és az adószedésen kívül ő házza föl a tornyos városháza óráját is. Ezért kapott Zalzer uram évi fizetésként harmincz forintot, nyolcz akó bort, ezenkívül újesztendőkor meg öt forintokat. Ebben az időben, de jóval később is, az időállás publi-kálására fölhasználták különben az éjjeli öröket, a bak-tereket és az úgynevezett turnereket is. Az éjjeli örök-nek ugyanis sok egyéb föladatuk mellett az is köteles-ségük volt, hogy éjjeli tíz órától kezdve reggeli ötig óránként kikiáltssák a pontos időt. Történt pedig ez ilyenféle versezetekben:

Éjfélnél után óra három,
Pesti utcázt végig járom.
Alusztok vagy nem alusztok
Tűzre, vízre vigyázzatok.
Éjfélnél után óra három . . .

A becsületes éjjeli öröknek azonban más föladatuk is vala. Éjnek évadján publikálniok kellett ugyanis azt is, hogy melyik korcsmáros milyen bort és mennyiért veszteget icczenként és pintenként, hogy a pesti szom-jas polgár a leggázvilágítástalanabb éjszakában eziránt is pontosan tájékozva legyen. Mivel pedig e kötelesség-teljesítésért minden éjjeli örök minden kocsmárostól két-két kupa bor járt, a derék bakterek éjfélnél már úgy be voltak kapacitálva, — ha nem mindig is, de gyakorta — hogy a ritmusos időjelzésre képteleneknek bizonyultak.

A turnerek már más szerzet valának. Zenészek voltak s fönt laktak a régi városháza tornyában, a hol min-dennap délelőtt tizenegy órakor toronyzenét adtak, ré-szint azért, hogy a polgárok megigazíthassák óráikat, részint azért, hogy a polgárnők a muzikaszótt hallván, siessenek az ebéd elkészítésével. A turnerek szolgálat-ták ezenkívül a belvárosi templomban az egyházi zenét is. Pest város 1791-iki zárószámadásában még két tur-ner szerepel, s mindegyik nyolczvankét forint harmincz krajczár évi fizetéssel, míg a városi reperáló órásmester csak évi harmincznyolcz forint fizetést kapott. A turner-intézmény 1847 táján szűnt meg s azóta csak a budai koronázó-templomban van néha-néha ünnepek előtti estén torony-zene.

Az egyöntetű időjelzésre való törekvés azonban leg-inkább 1830-ban nyert kifejezést. Ekkor volt félszázados jubileuma annak, hogy Budára helyezték át a Tudomá-nyos Egyetemet. Ez alkalmából az Univerzitas tanácsa elhatározta hogy a „Szent Gellérthegyen lévő csillag-vizsgáló-toronyból egy e végre készült harang által na-ponként jel adassék, a mely szerint Budán és Pesten minden toronybeli és egyéb órák egy bizonyos és a nap jelével egyirányú rendben igazíttassanak. A Gellér-t-hegy tetejéről azonban később eltűnt a csillagvizsgáló és az egységes időt jelző harang is. E helyett egy ócska mordályból löttek ki, állítólag mindenkor pont déli tizenkét órakor, a budai reálskola egyik ablakából. Ezt azonban csak a közeli szomszédok hallották s ezek se valami sokat adtak ennek a kissé ósdi időjelzésnek komolyságára, úgy hogy a fővárosi tanács nemrég be is szüntette és azt határozta, hogy a város különböző pontján villamos-áram szabályozta órákat fog fölállítani. Kár, hogy ez az igazán életrevaló terv mindezideig csak terv maradt.

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20% áron. — Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jóállás mellett. Csekély havi részletfizetésre.

— Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —
kerékpár és varrógép nagyraktár

SZEGED.

KÉPEINKHEZ.

Korvin főhadnagy motorcsónakjának bemutatása Budapesten.

A különféle szárazföldi, vízi, légi stb. közlekedési eszközöknek már se szeri se száma. S hogy mily rendkívüli működést, találmányosságot fejtett ki az emberi elme, a míg az ősember egy- és kétkerekű talyigájától a mai modern vízi, vasuti és más szárazföldi közlekedési eszközök feltalálásáig és használható módon való elszállításáig eljutott és fejt ki napjainkban is, az csak akkor volna feltűnően észrevehető, ha mindama közlekedési eszközök időszerinti csoportokban összeállítva kerülnének elénk és így áttekintetnénk. Azt azonban ilyen áttekintés nélkül is tapasztaltattuk, hogy a mai emberiség, nem tudni mi okból, talán attól fél, hogy a közlekedési eszközök mozgatására használt állatfaj kivész vagy talán ösztönszerűleg, hogy az elemeket is igájába hajtja, sohasem állaterőt igyekezik alkalmazni az újabban feltalált közlekedési eszközök mozgatására, hanem a gázt, a villamosságot s más hasonló energiát s mint esetrel-esetre meggyőződhetünk róla, mindig szebb és szebb sikerrel.

Az újabban e téren elért eredmények egyike az a jelen számunkban közölt képeken is látható motorcsónak, a melyet Korvin főhadnagy a napokban mutatott be a Dunán a honvédelmi miniszternek és a székesfőváros főpolgármesterének, sőt e hó 13-án — a midőn Henrik porosz királyi herceg, mint Budapest vendége a Margitszigetet megtekintette — József főhercegnek és Henrik királyi hercegnek be lett mutatva a csónak. Korvin főhadnagy neve már nem ismeretlen olvasóközönségünk előtt, mert a lapok útján már a múlt évben értesült, mikor motorcsónakján Bécsből Budapestre jött. Már akkor is, de ezuttal is nagy tömeg bámulta a csodálatos vízi alkotmányt, a melynek bámulatos konstrukciója igen élénk bizonyítéka annak, hogy az a sokszor hangoztatott véges emberi elme még igen nagy tettekre képes.

HIREK.

Ellenszegülések. Bánti Sámuel kulai őrsbeli csendőr jun. 6-án d. u. 1/2 órakora bácsbodrogmegyei Kula községben, szolgálaton kívül, Doga István ellenszegülő ellen kardot használt. — Ugyancsak a bácsbodrogmegyei Vaskút községben pedig június 6-án este, Bukros Antal bátmonostori őrsbeli csendőr, szolgálatteljesítése közben egy névleg ismeretlen ellenszegülő ellen szuronyt használt. A fegyverhasználatok következtében mindkét ellenszegülő könnyű sérülést szenvedett.

Bányász sztrájk. A Brád székbelylyel bíró Rudai 12 apostol, bányatársulat üzeméhez tartozó Bárzabánya, Muszári, Ruda, Gurabárza, Valeamari és Valeaar-ezolni nevű aranybányákban alkalmazott 2000 munkás közül, június 11-én reggel 1/27 órakor, 1500 ember, béremelés követelésével sztrájkba lépett. A különben békésen viselkedő sztrájkolók közötti rend fentartására és a bányaművek biztosítására Árus József járásörmszter, brádi járásparancsnok vezénylete alatt 56 csendőr összpontosított. Az összpontosított legénység Hausenblasz Oszkár hadnagy, brádi szakasparancsnok felügyelete alatt áll.

Egy kőborczigány halála. Lakatos Ignác kőborczigány, Vén János őrsvezető és Marton Sándor próba-

csendőrből állott berettyóújfalusi járőr által a bihar-megyei Szentpéterszeg községben koldulás és csavargás miatt elfogatván, a rendőrbatóságának leendő átadása végett Berettyóújfaluba kísértetett, hol a községi fogdába záratván, ott június 11-én reggel 6 órakor, míg a járőr az őrsön mosakodott, állítólag szíveizélbűdés következtében meghalt. Az ügy kivizsgálása folyamatba tetetett.

Vizbefult csendőr. Hack Ferencz csendőr a vas-megyei Pinkamindszenten, június 3-án délután 1/2 órakor, fürdés közben a Pinka folyóba fult.

KÜLÖNFÉLÉK.

Divatos reklám. Amerika a reklám bazája. Nálunk el se binnék egyes reklám leírását, a mi Amerikában egészen közöséges dolog. Előttünk szinte hibetetlennek látszik, hogy egész háromemeletes ház nagyságu lepleken este óriási ködfátyol- és kinematográf mutatóványokat használnak föl reklámra. A legpazarabb tüzijáték-mutatóványok, melyeknél egész erdő rakéta száll a magasba, reklámczélokot szolgálnak. Egy ásványvíz-czég újabban reklámul a munkálatlan embereket használta föl és minden emberre egy-egy roppant nagy ásványvíz-üveget adott. Azzal az üveggel az illetők egész nap sétálnak az utcán, a mellett hangosan éneklük az ásványvíz nevét, az árat s hogy hol kapható. Az amerikai czégek nem is sajnálják a költséget a reklámra és százezreknek költenek egyes czikkek reklamizására, a mit minden esetben busásan visszakapnak, sőt vagyont is gyűjtenek belőle.

Tarka pillangók tenyésztése. Londonban, a nagy világvárosban, a valóban művelt nagyközönség mindig több és több rokonérzést és kedvtelést tanusít a természet, a virágok és állatok világa iránt. Ismeretes a virágok szeretete, ismeretes az állatvédelmi törekvések rendkívüli pártolása, mely abban is nyilvánul, hogy a madártollaknak és bulláknak kalapdiszre való használata ellen alakult liga élén az angol királyné áll, és most a természetvilág kedvelésének áramlata abban is jelentkezik, hogy a londoni parkokban és sétálóhelyeken külön e célra tartott és tenyésztett pillangókat fognak a jövő hónap elején kibocsátani, hogy az üdülő közönség bennök gyönyörködhessek. Scarborough közelében külön pillangótenyésztő telepet alapítottak, a hol a pillangók minden fajtáját, kezdve a mezőkön röpködő közöséges pillangóktól az egyenlítőn honos legszebb exotikus fajtáig, okszerű módon nevelik és tenyésztik. Tavaly e telepen mintegy húszezer pillangó volt, melyeket London sétálóhelyein bocsátottak ki. Mintegy negyven-ezer álca az idej tenyésztésre áll rendelkezésre s most csak a szép időt lesik, hogy megfelelő kémiai eljárás útján a pillangót kicsalják álcájából. Reménylik, hogy már rövid idő múlva a tarka pillangók ezreinek színpompája fogja a londoni sétálóhelyeket széppé, vonzóvá és kívánatosá tenni.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes olyesetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és pontosabb jelen-

tőségül szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrehozásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdőzskörleteknek eleje vételessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Udvariasság. Viselése nálunk még nincs megegyedve. Legközelebb már erre nézve is történik intézkedés.

Junius. Nem számítatik be.

Cassualista. Nem pusztán a hosszú kard adja meg a tekintélyt. Nagyon csodáljuk, hogy Ön a fináncz szemlésszel és a rendőr altisztekkel „egyénrangú” akar lenni!?

9999. 1. Czégekét elvből nem ajánlunk és nem vállalunk kezességet sem. 2. Nem egészen „kóser”.

R. M. cs. D. Jól teszi, ha nem hisz neki. Forduljon az orvoshoz; kigyógyul belőle.

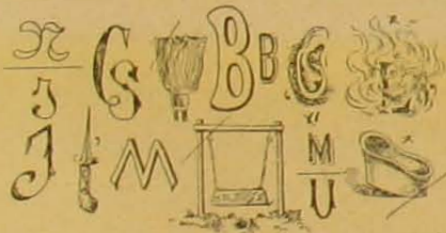
1848. Azon kezdjük, hogy át sem léphet addig, a míg védkötelezettségének (10 hadseregbeli év) eleget nem tett. Kérdései tehát tárgytalanok. Bélyeget lapunk javára bevételztük.

Érdeklődő. A cs-11 b) jelzetű szervi határozványok 25. §-a értelmében: A csendőr számvivőtiszthelyettesek állománya kiegészítetik: a) oly „nőtlen” csendőr altisztekből, kik legalább is hat gymnaasiális osztályt vagy ezzel egyenjogositott más iskolát végeztek, a törzsermesteri tanfolyamot legalább is „jó” eredménnyel hallgatták, a számvivő tiszti szakvizsgát sikeresen letették és az „Elöléptetési szabály” feltételeinek megfelelnek; b) oly csendőrhadapródokból és zászlósokból, kik a megfelelően teljesített egy évi próbaszolgálat után a számvivőtiszti szakvizsgát sikeresen letették. Az a) alattiak közül azok, a kik magasabb képzettséggel bírnak, előnyben részesítendőek.

II. A. Eltávolíthatja ather depratus vagy benoin rectificatummal.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Betűtalány.

Csuka. As Balaton.

Szótalány.

P-vel az egyháznak feje
V-vel a hiúság jele
Ly-el vasnt rajta robog
R-rel hidegben láthatod.

Megfejtési határidő: 1909 június 23.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné Sanatoriium-sorsjegy lesz kisorsolva.

Lapunk 1. évi 23. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: „Mikor lesz a világ vége”. — **Betűtalány:** „Kaszárnyokajna”. — **Verstulány:** „Vasárnap”.

Helyesen megfejtették: kápolnokmonostori őrs, gyantai őrs, Szász őrmester Pomete. Dobnán Péter jörm. Csikszentmárton. Támpa Imre, Venczel János Predeál.

A kisorsolt Erzsébet királyné Sanatoriium-sorsjegyet a kápolnokmonostori őrsnek elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület brassói szárnyának területén fekvő Derestyé községben elhelyezett volt őrs, 1909. évi június hó 1-én Botfaluba helyeztetett át.

Őrsök új beosztása.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület eperjesi szárnyának területén, az eperjesi járáshoz tartozott bertóti őrs 1909 június 1-ével, a kisszebeni-, a felsővízközi járáshoz tartozott zborói őrs pedig, ugyanazon nappal, a bártfai járásparancsnoksághoz osztatott be.

Különítmények felállítása.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület löcsei szárnyának területén fekvő Tátralomniczon és Gánócson; továbbá:

a kassai szárnyának területén fekvő Rankfüreden és Dobsinán; végül:

a sátoraljaújhelyi szárnyának területén fekvő Erődi bényén 1909 június 1-én egy-egy 2—2 főből álló különítmény állíttatott fel.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület zalaegerszegi szárnyának területén fekvő Balatonfüreden és

a soproni szárnyának területén fekvő Savanyukuton 1909 június 1-én egy-egy 2—2 főből álló különítmény állíttatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Kinevezettek:

1909 június 1-ével:

zászlóssá:

Zöld Aladár, m. kir. I. sz. csendőrkerületbeli hadapród-őrmester; továbbá:

csendőr járásörmesterekké:

Varga István őrm. (1. rangsz.) a IV.,
Fábos Mihály „ (2. „) a VI. és
Harsa Imre „ (3. „) a III. számú csendőrkerület állományában.

Áthelyeztetettek:

1909. évi május hó 1-ével:

a megfelelő eredménnyel teljesített próbaszolgálat után a m. kir. csendőrség állományába a következő badapródok:

Fliesz György, a cs. és kir. 46. gy. ezred tényleges állományából, a III.,

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket: cs. és kir. szab. sérvkötők-,
hygienikus gummiáruk- és a betegápoláshoz szük-
séges eszközökről.

KELETI J. orvosi műszergyáros
Budapest IV. Koronahérezeg-utca 17.

Rutkovszky Győző,³ a cs. és kir. 23. gy. ezred tényleges állományából, a IV.,

Nagy Lajos,³ m. kir. 20. honv. gy. ezred tényleges állományából, a VII.,

Huszár Ágoston,⁴ a m. kir. 18. honv. gy. ezred tényleges állományából, a VII.,

Herold Ádám,⁵ a m. kir. 8. honv. gy. ezred tényleges állományából, a VI.,

Preyer László,⁶ a cs. és kir. 44. gy. ezred tényleges állományából, a V.,

Fodor György,⁷ a m. kir. 11. honv. gy. ezred tényleges állományából, a III.,

Márton Lajos,⁸ a cs. és kir. 43. gy. ezred tényleges állományából, a I.,

Goldhammer Imre,⁹ a cs. és kir. 2. vonatezred tényleges állományából, a II.,

Baumann Dezső,¹⁰ a m. kir. 17. honv. gy. ezred tényleges állományából, a V.,

Seidler Endre,¹¹ a cs. és kir. 26. gy. ezred tényleges állományából, a VIII.,

somlyói Szilágyi Elemér,¹² a m. kir. 3. honv. gy. ezred tényleges állományából, a II.,

Mózer Emil,¹³ a m. kir. 24. honv. gy. ezred tényleges állományából, a VI.,

Vetter Ferencz,¹⁴ a cs. és kir. 44. gy. ezred tényleges állományából, a IV.,

Fejér Kálmán,¹⁵ a m. kir. 11. honv. gy. ezred tényleges állományából, a VII.,

dr. Hilberth Gyula,¹⁶ a cs. és kir. 69. gy. ezred tartalékállományából, a VI.,

Kriston György,¹⁷ a m. kir. 10. honv. gy. ezred tartalékállományából, a I.,

Szabados Kálmán,¹⁸ a cs. és kir. 63. gy. ezred tartalékállományából, a VIII.,

Uhlig László,¹⁹ a cs. és kir. 13. ágyusezred tartalékállományából, a III.,

Cseresnyés Aladár,²⁰ a cs. és kir. 48. gy. ezred tartalékállományából, a IV.,

Hazai Elemér,²¹ a cs. és kir. 6. gy. ezred tartalékállományából, a VI.,

Ceürös Gyula,²² a cs. és kir. 66. gy. ezred tartalékállományából, a III.,

Novák Brunó,²³ a m. kir. 16. honv. gy. ezred tartalékállományából, a II.,

Isóó Jenő,²⁴ a cs. és kir. 61. gy. ezred tartalékállományából, a I.,

Gábor Péter,²⁵ a cs. és kir. 2. gy. ezred tartalékállományából, a III.,

Demetrovics Dezső,²⁶ a cs. és kir. 60. gy. ezred tartalékállományából, a VIII.,

Véghelyi Gyula,²⁷ a cs. és kir. 13. ágyusezred tartalékállományából, a VIII.,

Wagner Béla,²⁸ a cs. és kir. 46. gy. ezred tartalékállományából, a VII.,

Dezső Sándor,²⁹ a cs. és kir. 25. gy. ezred tartalékállományából, a V.,

Balogh András,³⁰ a cs. és kir. 26. gy. ezred tartalékállományából, az I. és végül

Azudt István,³¹ a cs. és kir. 34. gy. ezred tartalékállományából, a IV. számú csendőrkerülethez.

'Rangnap: 1905 szept. 1. (rangsz. 1.)

2	"	"	"	"	("	2.)
3	"	1907	"	"	("	1.)
4	"	"	"	"	("	2.)
5	"	"	"	"	("	3.)
6	"	"	"	"	("	4.)
7	"	"	"	"	("	5.)
8	"	"	"	"	("	6.)
9	"	"	"	"	("	7.)
10	"	"	"	"	("	8.)
11	"	"	"	"	("	9.)
12	"	"	"	"	("	10.)
13	"	"	"	"	("	11.)
14	"	"	"	"	("	12.)
15	"	"	"	"	("	13.)
16	"	1909 május	"	"	("	1.)
17	"	"	"	"	("	2.)
18	"	"	"	"	("	3.)
19	"	"	"	"	("	4.)
20	"	"	"	"	("	5.)
21	"	"	"	"	("	6.)
22	"	"	"	"	("	7.)
23	"	"	"	"	("	8.)
24	"	"	"	"	("	9.)
25	"	"	"	"	("	10.)
26	"	"	"	"	("	11.)
27	"	"	"	"	("	12.)
28	"	"	"	"	("	13.)
29	"	"	"	"	("	14.)
30	"	"	"	"	("	15.)
31	"	"	"	"	("	16.)

Nyugállományba helyeztetett:

1909 június 1-ével:

Milován Mihály m. kir. VIII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint »rokkant népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.«

Választott lakhely: Nagybánya.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

Horváth Ferencz II., m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli örmester egy rejtélyes gyilkosság tettesének kiváló leleményességgel és rendkívül ügyes tapintatossággal való kiderítéseért.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Móra József járásörmester, mert egy szándékos emberölési kísérlet és számos különféle lopás tettesét leleményes és fáradságos nyomozással kiderítette és a tette-

seket az igazságszolgáltatásnak átadta, a mellett mint örs- és járásparancsnok a közbiztonsági szolgálat terén lelkiismeretesen és eredményesen működött, a mi által előjárói megelégedését is kiérdemelte.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Döbi István cz. örsvezető és V. Varga Miklós csend. cz. örsvezető, mert egy szándékos emberölési kísérlet, utóbbi még számos különféle lopás tettesének kiderítésénél is, örsparancsnokukat fáradságot nem ismerő kitartással határozottan támogatták.

Előléptettek:

1909 június 1-én:

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában: Király András és Szabó Márton; továbbá:

1909 június 4-ével:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában: Farkas József III., Samu Ferencz, Kovács Sándor III. és Molnár Károly csendőrök, *csendőr címzetes örsvezetők*ké.

Jelvénypótdíj.

Bognár Jakab VI. számú csendőrkerületbeli járás-örmester részére a m. kir. honvédelmi miniszter urnak 1909 május 18-án 50,696/16. szám alatt kelt rendelete alapján, addig is míg neki az általa birtokolt arany érdemkereszt után illetékes napi 64 fillérből álló jelvénypótdíj folyósítható lesz, 1909 június 1-étől kezdődőleg napi 32 fillér jelvénypótdíj folyósíttatott.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel előléptetett:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában: Tamás András járásorm. 1908 okt. 6-án.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel előléptetett:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában: Tóth Lajos I. cz. örm. 1908 nov. 27-én, Drenyovszki Ádám örsv. 1909 jan. 11-én, Vlasztity Oresztia cz. örsv. 1909 febr. 8-án, Luttmann György cz. örmester 1909 márcz. 6-án és Pataki Gábor cz. örsvezető 1909 május 15-én.

Névváltoztatás.

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában: Muzorád (Boszorádi) Mihály ujoncz vezetéknevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 évi május 11-én 57,511/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Molnár-ra” változtatta.

PÁLYÁZATOK.

A m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetőségénél:

1 hivataloszolgai,
6 váltókezelői,
2 pályasári.

A m. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetőségénél:

3 hivataloszolgai,
3 állomásműházosi,
3 vonatfékezői,
3 váltókezelői,
2 pályasári állás.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségénél:

1 hivataloszolgai,
2 vonatfékezői,
4 pályasári állás.

Fizetés 800 korona, a pályasári állásnál 600 korona. Valamennyi állásnál 150-300 korona lakbér és természetbeni egyenruházat, a vonatfékezői állással ezenkívül kilométerpénz jár.

Mindezen állások a végleges kinevezés elnyeréséig 2 korona napibérrrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgalat.

Egy hivataloszolgai állás a csikszerepai kir. járásbírósnál fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 280 korona. Ruhailletmény 100 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a csikszerepai kir. törvényszék elnökéhez 1909 július 8-ig.

Egy hivataloszolgai állás a belényesi m. kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 160 kor. Ruhailletmény 100 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a nagyváradai m. kir. pénzügyigazgatóságához 1909 július 15-ig.

Egy fegyházörmesteri állás a kolozsvári kir. főügyészség területén. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 380 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kolozsvári kir. főügyészséghez 1909. évi július hó 8-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Örskörlet leírás nyomtatvány kapható raktárunkon az előirt minta szerinti nagyságban darabonként 4 fillér árban.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

A továbbszolgáló altisztek kedvezményeiről.

Irta: Dr. Végh Kálmán honv. min. fogalmazó. (Vége).

III. A m. kir. államvasutak szolgálatába átlépő, igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott honvéd és csendőr altisztek nyugdíj utánfizetési járulékaiknak a kinevezés részéről való átvállalása.

Az igazolványos altiszteknek a m. kir. államvasutak szolgálatába való átlépését nagy mértékben megnehezítette az a körülmény, hogy a katonaságnál (csendőrségnél) eltöltött szolgálati idejüket a vasutaknál nyugdíjra jogosítóknak csak akkor ismertetett el, ha a vasutak szolgálatába átlépett altiszt a katonai szolgálati ideje után egy bizonyos összeget kitevő nyugdíjútánfizetési járulékot a vasuti nyugdíj-intézetbe befizetett.

Ez mindenesetre oly súlyos anyagi teher volt, hogy épeenséggel nem lehetett osodálkozni azon, hogy az igazolványos altisztek csak nagyon szórványosan jelentkeztek az amúgy is eléggé terhes vasuti szolgálatra. E jelenség pedig annyival inkább sajnálatos volt, mert azon állások között, a melyek az igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott altisztek részére az 1873. évi II. t.-cz. alapján fenntartottak: épen a vasuti s nevezetesen a m. kir. államvasuti állások, illetőleg az ezen vasutaknál fenntartott állások azok, a melyek javadalmazás tekintetében a legjobbak s így tehát a legalkalmasabbnak arra, hogy azok elnyerése az altisztek törekvéseinek tárgya legyen.

A kezdet nehézsége minden pályán érezhető s minden egyéltől eltekintve e nehézségek között az anyagiak játszóak a főszerepet. Az egyes állásokkal járó kezdő fizetés csekély volta folytán nem egy könnyen megoldható probléma, a létfenntartáshoz a legszükségesebbeknek előteremtése s ha már most ebből a csekély fizetésből még másra is áldozni kell, akkor abból a létfenntartáshoz nem jut a legszükségesebbre, hanem csak a legalszükségesebbre.

Természetes dolog, hogy mindenki oly pályán után törekszik, a melyen már kezdetben is biztosítani tudja magának a szükséges dolgokat s így tehát ismerve azt az anyagi nehézséget, a mely a vasuti pályánál fennállott: teljesen érthető volt az altisztek idegenkedése e pályától.

Az 1907. évi február hó 8-án 18,391/20. szám alatt kiadott honvédelmi miniszteri körrendelet azonban egy csapással megszüntette azt az anyagi nehézséget, a mely az altiszteket a m. kir. államvasutak szolgálatába való átlépéstől távoltartotta, kimondatván e körrendeletben az, hogy a m. kir. honvédség és a m. kir. csendőrség tényleges szolgálatából, a m. kir. államvasutak szolgálatába közvetlenül és véglegesen átlépő, igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott altisztek után a katonai (csendőrségi) szolgálati időnek a vasuti nyugdíj kiszabásánál annak idején leendő beszámítása végett a m. kir. államvasutak nyugdíjintézetébe befizetendő azok az utánfizetések, amelyeket eddig a vasuti szolgálatba átlépő altiszt maga tartozott fizetni: ezentul az állami költségvetést fogják terhelni s a honvéd altisztek után a honvédelmi, a csendőr altisztek után pedig a belügyi tárca terhére fognak folyósíttatni.

A mint ebből látható, ezen nagy borderejű kedvezmény bárom feltételhez van kötve, ti. m.:

1. az átlépés a vasuti szolgálatba közvetlenül a tényleges szolgálatból kell hogy történjék;
2. csak az részesül e kedvezményben, a ki a m. kir. államvasutaknál végleges minőségben nyer alkalmazását, és végül
3. a kedvezmény csak az igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott altisztekre érvényes.

Az említett körrendeletből e kedvezményre vonatkozólag még a következőket tudjuk meg:

a) A m. kir. államvasuti szolgálatba csak a betöltött 24. életév után teljesített katonai szolgálat lesz nyugdíjra jogosítóknak elismerve és beszámítva.

E szerint tehát, ha pl. egy csendőr altiszt 12 évi tényleges szolgálati idővel — természetesen a katonaságnál töltött szolgálati időt is számítva — átlép a vasuti szolgálatba, neki nem 12 év, hanem csak legfeljebb 9 év fog a katonai és csendőrségi szolgálati idejéből a vasuti szolgálatban nyugdíjra jogosítóknak elismeretni, mert a besoroztatástól, illetőleg az állományba vételtől (21. életév) a 24. életévé eléréseig eltöltött tényleges szolgálati ideje a nyugdíj szempontjából számításba nem jön.

Látásból tehát a vasuti szolgálatba átlépő altisztek hátrányban vannak az állami szolgálatba átlépett altisztekkel szemben, mert emezeknek a katonai szolgál-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czintubalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, szib. org. **Reményi** legújabb képes katalógusát át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költséget díjaztatlanul. Kivétel a világ minden részében és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

latban eltöltött összes tényleges szolgálati idejük beszámít a nyugdíjba, míg a vasuti szolgálatot vállalt altiszteké, a mint láttuk, nem.

Hangsúlyozom azonban, hogy ez csak látszólagos hátrány, mert viszont az állami szolgálatban állóknak a végből, hogy teljes fizetésükkel meheessenek nyugdíjba, 40 évig kell szolgálniok, a vasuti szolgálatban levőknek pedig csak 36 évig.

b) Mihelyt az említett vasut szolgálatába átlépett altiszt ott végleges alkalmazást nyer, azonnal tagjává válik a vasuti nyugdíjintézetnek és nyugdíjkepes lesz tekintet nélkül arra, hogy az utánfizetési járulékok folyósítása a kincstár részéről megtörtént-e vagy sem.

c) Arról, hogy a vasuti szolgálatba átlépett altiszt nyer-e a vasutaknál végleges alkalmazást vagy sem, az illető altiszt a vasutaktól értesítést kap, a mely értesítés a vasuti szolgálat kezdetétől számított egy éven belül az altiszttel föltétlenül közlendő.

d) Az altiszteknek a vasutaknál eltöltött próbaszolgálat az utánfizetéséknél a katonai (csendőrségi) összes szolgálati időbe beszámít.

A teljesség okából még megemlítem, hogy hasonló kedvezményben részesülnek a m. kir. honvédség és a m. kir. csendőrség igazolványos altisztjei a banjalukadoberlini katonai vasutnál is.

A most ismertetett kedvezménynek az igazolványos altisztek részére történt biztosítása folytán joggal elvárható, hogy az altisztek tömegesen fogják a vasuti pályát életpályának választani, a mi úgy maguknak az altiszteknek, mint a vasuti szolgálatnak, de egyszerűen az államnak is érdekében áll.

Az altisztek érdeke, hogy jövőjük megalapítását a vasuti szolgálatban keressék, abban nyilvánul, hogy a mint azt már említettem a részükre fenntartott állások közül a vasutaknál fenntartott állások azok, a melyek aránylag a legjobban vannak javadalmaszva s babár terhes is némileg e szolgálat, viszont a rendes illetékeken kívül járó mellékilletmények, nemkülönben az ezen szolgálatban nyújtott egyéb kedvezmények hathatós tényezők arra, hogy a szolgálat fáradalmait elfelejtessék.

A vasuti szolgálat szempontjából pedig azért fontos dolog az altiszteknek e téren való közreműködése, mert a vasuti szolgálatot teljesítőkkel szemben különösen is elsőrendű követelmény a pontoság, a rendhez szokottság és a fegyelmeztség vagyis azon megbecsülhetetlen emberi tulajdonok, a melyek a hosszú időn át teljesített katonai és közbiztonsági szolgálatban állott altisztekben nemcsak, hogy megvannak, de azoknak valóban második természetévé váltak.

A mi pedig az államnak azt az érdekét illeti, hogy az igazolványos altisztek minél többen lépjenek át vasuti szolgálatba, ez abban nyilvánul, hogy lényegesen könnyebbítették ez által az államnak az igazolványos

altisztekkel szemben vállalt azon kötelezettsége, hogy őket, az önként teljesített katonai és csendőrségi szolgálatért polgári alkalmazásba fogja juttatni.

Annak illusztrálására, hogy mennyire befolyással van az igazolványos altisztek polgári alkalmazásának eredményességére az a körülmény, hogy jelentkeznek-e vagy sem az igazolványos altisztek a vasuti szolgálatra, felémliem, hogy az igazolványos altisztek részére a vasutaknál fenntartott állások közül az évente megüresedő állások száma meghaladja a félezeret.

Ötszáz igazolványos altisztet lehet tehát évente a vasutaknál elhelyezni, a mely körülmény mindenesetre lényeges az államra nézve kötelezettsége beválthatása szempontjából.

Kerülni akarva az ellentmondásnak látszatát is e lapban korábban megjelent egyik cikkemben foglaltakkal épezért a való tényállás és félreértések elkerülése érdekében hangsúlyozni kívánom, hogy az állam, a vasuti szolgálatba való átlépés megkönnyítése adott kedvezmény által korántsem számít arra, hogy a csendőrség altisztjei, a mint csak módjukban áll, tehát az igényjogoultseági igazolvány elnyerése után, azonnal hagyják ott a csendőrségi szolgálatot s lépjenek át a vasutak szolgálatába, hanem e kedvezmény nyújtása által első sorban is arra számít az állam, hogy a katonaságnál továbbozogáló altisztek fogják majd a vasuti szolgálatot tömegesebben felkeresni az igényjogoultseági igazolvánnyal történt ellátásuk után, mert a katonai szolgálat az altisztek nagyrészének életpályát nem nyújt, s így a katonai altisztek már ez okból is, de a katonai szolgálat sajátos természete folytán is a 12. szolgálati év betöltésével polgári szolgálatba kell, hogy átlépjenek.

A csendőraltiszti állás azonban már úgy szerveztett, hogy az az illetőre életpályát is jelentesen s a csendőrségi szolgálatnak minél eredményesebb ellátása pedig egyenesen megköveteli, hogy azok, a kik e szolgálatra vállalkoztak, minél tovább maradjanak ie meg abban.

Természetesen azért e kedvezményről elmondottaknak tudása a csendőrségi altisztekre is fontossággal bír, mert csak „mindent tudni nem jó”, de sokat tudni hasznos s bizony a csendőrség altisztjei is jöhetnek s fognak is közülök sokan jönni abba a helyzetbe, hogy e kedvezményről hallottakat hasznukra fordíthatják.

Igen sok körülmény szolgál okul arra, hogy a csendőrségi altisztek a szolgálatból kilépni kénytelenek s ekkor nagyon jó szolgálatot tesz tudni azt, hogy a polgári alkalmazások közül melyik az, a melyen jövőjüket a legjobban biztosíthatják.

*

Az ismertetett három kedvezményen kívül meg kell még emlékeznem egy negyedjkről is, a mely ugyan

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy kézzépénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műórásnál Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Henrik herceg Tátralomiczra érkezéskor Zichy Béla gróffal beszél.

A Henrik porosz herceg automobil túra-útról.

nem kizárólag az altisztekre való tekintettel adatott, de azért az altiszteket igen közelről érdekli.

A törvényhozás az állami és törvényhatósági alkalmazottak nyugdíjviszonyosságát az 1907. évi LIX. törvényekkel szabályozván, e törvények 1. §-ában kimondotta hogy: „Azoknál, a kik állami szolgálatból törvényhatósági szolgálatba, vagy törvényhatósági szolgálatból állami szolgálatba közvetlenül lépnek át, a nyugdíj, a végkielégítési összeg, az özvegyi ellátás és nevelési járulék megállapítása céljából számításba kell venni azt az időt is, melyet megelőzőleg állami, illetőleg törvényhatósági alkalmazásban, beszámítható szolgálati időként 1867. évi július hó 1-je óta eltöltöttek.”

E szerint tehát, minthogy úgy a katonai, mint a csendőrségi szolgálat állami szolgálat, ha valaki a csendőrségi szolgálatból közvetlenül átlép törvényhatósági (vármegyei, tj. városi) szolgálatba, a katonai és csendőrségi tényleges szolgálati ideje a törvényhatósági szolgálat után kiszabandó nyugdíjba be fog számítani.

A törvény ezen rendelkezése folytán a polgári szolgálatnak egy új és nagy kiterjedésű ága nyílt meg az igazolványos altisztek előtt: a vármegyei és törvényhatósági jogú városi szolgálat.

Joguk volt ugyan az igazolványos altiszteknek a törvényhatósági szolgálatba való átlépésre e törvény megalkotása előtt is, mert hiszen az 1873. évi II. t.-ez értelmében a törvényhatóságoknál is bizonyos állások fenntartottak az igazolványos altisztek számára, azonban minthogy a katonai és csendőrségi szolgálatban eltöltött időt a törvényhatóságok nem számították be a nyugdíjba, így az 1873. évi II. törvényekben e részben biztosított jogukkal az igazolványos altisztek csak nagyon szorványosan éltek, mert 12 és ennél több szolgálati időt senki se dobott el magától egykönnyen.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A ki nem tud felejtteni!

Írta: Móthé Miklós törzserőrmester.

... Egy durranás... És B. J.-né, az általánosan elismert szép fiatal asszony, éppen szíven találva holtan rogyott az asztal mellé.

Éppen feküdni készült; csak pár pillanatig tetazelegve simogatta teltfelű karját s közben, hogy ez feltűnő ne legyen, a szintén vetkőződő sógornőjével beszélgetett, mikor eldőrdült a gyilkos lövés.

Férje, a ki már ágyban szundikált, rémülten ugrott fel és robant neje segítségére, de már hiába volt a szerető férj minden szava, minden tette, a szív már megszűnt dobogni s a hófehér test lassanként, fokozatosan hűlni kezdett.

B. J. és nővére valósággal megdermedtek a rémes eset láttára. Perczekig, míg csak a lövés által betörött ablakon betóduló hideg tavaszi levegő észre nem tette őket, csak airtak, zokogtak a földön fekvő hulla

mellett. Végre is a férj tért magához és egy vánkost tett a két ablak közé, hogy a szél el ne fujja a lámpát és nővére segítségével ágyba tette a kedves balottát. Aztán pedig felkeltette a szomszédját s röviden elmondván előtte a rémes esetet, kérte, hogy menjen a csendőrséghez és tegyen jelentést.

Eji tíz óra tájban volt az idő. Kovács Mátyás őrmester kunmadarasi őrsparancsnok már ágyban volt, mikor Sz. J. becsengetett. A csengetés ballatára, miután éppen egy járőrét várta s azt hitte az érkezett meg, felkelt és köpenyt vett magára, hogy annak jelentését átvegye. A mint a folyosóra lépett. Barkóczi János csendőr ez. őrsvezetőt már ott találta Sz. J.-vel beszélgetve, s ez jelentette neki az esetet.

Nem sok eredményt remélt ugyan az éjjel megtartandó helyszíni szemlétől, mégis, hogy tájékoztatassa magát s hogy a fontos esetben mulasztással ne is vádoltathassék, Barkóczit felszerelésre utasította, maga is felszerelt s alig tíz perc múlva már utban voltak Sz. J. vezetése mellett a helyszínére, miközben a községházától egy rendőrt is hívtak magokkal.

Az orvost, a kibez Sz. J. a laktanyába jövet szintén beszólt, már ott találták s ettől értesültek, hogy a gyilkosságot választégyverből, nullás (posta) söréttel való lövéssel hajtotta végre a tettes.

A szobában semmi különösét nem találtak. B. J. és nővére megmagyarázták, hol állott az áldozat, mikor a lövés érte. Ebből és az orvos azon véleményéből, hogy a lövés közelből jött, mert a sörétszámok még együtt maradtak, nyilvánvaló volt, hogy a lövés az udvarról, az ablak közeléből jött. Kovács őrmester tehát lámpát vett magához és járőrtársával és rendőrrel az udvarra menve, vizsgálatui kezdte a földet. Közvetlen az ablak alatt megtalálta a fojtás egy részét, s kibontogatva látta, hogy ujságpapírból való. Eltette. Majd a nyomok után kutatott. Az ablaktól körülbelül három métenyire megtalálta azt is. De csak a két hegyes cipősarok nyomát lebetett felfedezni, a talpak hossza és szélessége nem volt kivehető a száraz kemény földön. A cipők sarka belyétől, oldalt pár lépésnyire még egy kis sadarabot vett észre a földön. Felvette, vizsgálgatta, s megállapították, hogy az valamely Lancaster-fegyver előágya, tudniillik az a rész, a mely a lökésbelyezetben a fegyver két csövét tartja.

Minthogy B. J.-nek nem volt ilyen fegyvere, bizonyosra vették, hogy a gyilkos fegyveréről eshetett le. Egyebet aztán nem is találtak. Ezekből azonban következtethető volt, hogy a tettes vagy még kapuzárás előtt jött az udvarra, vagy ba később jött, a két méternyi magas kerítésen kellett átmásznia. A családtagok azonban mindezekből mit sem vettek észre.

A helyszíni szemle megejtése után megkérdezte B. J.-t, hogy gyanakszik-e valakire. De úgy ez, mint nővére kijelentették, hogy tudtukkal haragosuk nincsen, ennél fogva nem is gyanakodhatnak senkire, fogalmuk sincs róla, ki lehet a tettes.

Az eset 1907. évi márczius hó 12 én történt. Kovács őrmester már ekkor hosszabb ideig volt Kunmadarason őrsparancsnok s ezalatt meglehetősen személyismeretet is szerzett. Ismerte az áldozatot is. Tudta róla, hogy kikapós asszony, a ki férjét félrevezetve, hol egyik, hol másik fiatal embert tüntetett ki kegyeivel. Ez iránti kérésekkel természetesen a férjhez nem fordulhatott. Ennél fogva, miután a helyszínen tovább semmi dolga nem volt, társával és a rendőrrel távozott onnan.

Utközben eszébe jutott, hogy úgy két-három hónap-

Ha fáj a feje

ne tétoyázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyszerárban. Részlet Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozól ingy. postai szállítással.

Az első automobil a megyeri czélpontnál.

A Röck-gyár magyar készítményű gópa a Tátrában.

A Henric herceg automobil turn-útról.

pal ezelőtt, a községben hallotta beszélgetni, hogy a meggyilkoltak akkor tájban, K. B. 19 éves ácssegéddel volt viszonya. Akkor ügyet sem vetett a dologra, de mert véleménye szerint csakis valamelyik mellőzött udvarlóban vélte a tettest feltalálni, gondolkozni kezdett a dolgon s eszébe jutott az is, hogy K. B. apja vadászember, a fegyver tehát azé lehet.

Ennélfogva a rendőrrel idősb K. B. lakásához kulazoltatta magát. Az utczai kaput zárva találták, s miután kopogtatással nem látta tanácsosnak lármát ütni, mind a hárman a rácsos kapu tetején másztak be s a rendőrt utasította, hogy az ablakon kopogtasson be, ő pedig társával a konyhaajtóban foglalt állást. Azonban ismételt kopogtatásra sem kaptak választ, a miből gyanították, hogy nincs ottbón senki.

A mint így tanakodtak, hogy várjanak-e még, vagy tovább menjenek, egyszerre beszédet, majd kulcsanyikorgást hallanak az utcaajtó felől. Készenlétbe helyezkedtek a ház sarkánál mind a hárman és birtelen feltartóztatták az érkezetteket. Idősb K. B. jött nejével és öregebbik fiával, s a mint a meglepetésből magukhoz tértek, mondták, hogy a korcsmából jönnek. Hogy a másik fiu ifj. K. B. hol lehet, arról nem tudtak semmit, mert mint mondták, még este eltávozott hazulról; velők a korcsmában nem volt.

Azon további kérdésre, hogy lőfegyvere otthon van-e s hogy van-e postasöréttel készített kész töltenye, azt felelte idősb K. B., hogy fegyvere a kamrában van, postasöréttel tölött kész töltenye pedig három darab van, ez is még az előző őszről maradt és az asztalfiókban van.

Kovács őrmester felszólítására aztán, hogy nyissák ki az ajtót és mutassa meg a fegyvert, a szokott rejtkehelyről elővette az asszony a kulcsot, és ajtót nyitván, mindannyian bementek, csak Barkóczy csendőr ez. őrsvezető maradt künn, hogy ifj. K. B.-t ha jönne, szintén feltartóztathassa.

Lámpagyújtás után mutatta volna is az öreg a fegyvert és töltenyeket, de biz az nem volt sehol. És nem is tudta, hogy hol lehet. De mivel szerinte, csak fia tudhatta, hogy hol tartják a lakáskulcsot távollétükben és a töltenyekről is csak az tudta, hogy hol szokott lenni, biztosra vette az öreg, hogy a fia vitte el s mint mondá bizonyosan vadászni ment vele. Kovács őrmester ekkor felmutatta neki a talált előágyat s az öreg ráismert, hogy az az ő fegyveréről való, könnyen jár s ha nem vigyáznak vele, leesik.

Ezek után Kovács őrmester tudomásukra adta, hogy fiuk mivel van gyanúsítva, s miután nem tudják, hogy hol van, reggelig, nehogy a fiut megszöktessék, mind a hármójukat őrizet alá veszi, kövezzék őket a község-házához. Idősb K. B. és családja nem is tiltakozott az elkísérés ellen, hanem bezárván a lakást, a kulcsot magukhoz vették és követték a járőrt. Utközben éppen találkoztak a bevonuló járőrrel, a melyet utasított Kovács őrmester, hogy gyorsabb menetütemben siessenek haza a lovakkal, aztán siessenek a laktanyához közeli község-házához, az őrizetet átvenni.

Ez a járőr már néhány percz múlva a község-házánál termett, és átvette az őrizetet Kovács őrmester pedig társával és a rendőrrel visszamentek idősb K. B. házához és lesbe állva várták a fiut azon reményben, hogy bizonyára haza fog jönni.

E reményükben azonban csalódtak. Hajnali négy óráig vártak, még mindig nem jött. Ekkor mászás zaját

és lépteket hallottak a kapu felől. Fegyverüket lőkész-helyzethe tartva várakoztak a közeledőre s a mint a ház sarkánál kibukkant, rászégezve a fegyvert, megállították. Nem a fiu volt. Az érkező meglepődve a különös fogadtatáson, mikor magához tért, megnevezte magát. F. J. közártalmu egyén volt.

Kovács őrmester nem hagyta sokáig gondolkozni. Megkérdezte, hogy hol van ifj. K. B. — Majd előbb beszélek az öreggel. — felelte ez. — Azzal nem beszélhet, — világosította fel Kovács őrmester a kertelőt, — azok már őrizet alatt vannak a község-házánál.

— No! ha így áll a dolog, hát megmondom, hogy a fiu meg nálam van — felelte F. J. — Éppen ezért küldött, folytatta tovább, hogy értesítem a szüleit, hogy ne várják, mert B. J.-né megöltte, hát elbujdosik: a puskát pedig nálam hagyja, ne keressek. Kovács őrmester őrizet alá vette F. J.-t és utasította, hogy vezesse őket a lakására; ez meg is nyugtatta őket, hogy nem kell félni, mert a puskát már elrejtette a padlásra.

Észrevétlenül jutottak be a lakásba s a fiut az asztal mellett, fejét kezeibe temetve találták. Nem ellenkezett, mikor megbilincseltek; nem is tagadott semmit, beismerte, hogy ő lötte meg az asszonyt, mert hűtlenül elhagyta s ő nem bírta felejteti.

Még akkor nem tudta, hogy meghalt az asszony, Kovács őrmester adta ezt tudtára. Csak ekkor sajnálkozott a fiu, hogy magamagát is agyon nem lötte. Az előadott fegyvert bünjelül lefogalva, a legény nyel felvitették a városházához, szüleit és fivérét pedig, miután a fiu beismerte, hogy azok távollétében és tudtok nélkül vitte el a fegyvert és a töltenyeket, hazabocsátották.

Igy aztán mire megvirradt, meg volt a tettes és biztosítva voltak a bünjelek is. A kiszállott vizagálóbírónak már semmi külön intézkedésre nem kellett kiterjeszkedni, mert teljes beismerésben levő vádlottat s a vád bizonyítására biztosított bünjeleket talált. S mindez ama sokszor hangoztatott és eléggé nem ajánlható kiterjedt személyismeretnek alapján sikerült Kovács Mátyas őrmesternek, amelynek, hogy teljesen birtokában volt, még számos kisebb-nagyobb eredmény által kétségtelenül igazolva van.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A szódavíz veszedelmel.

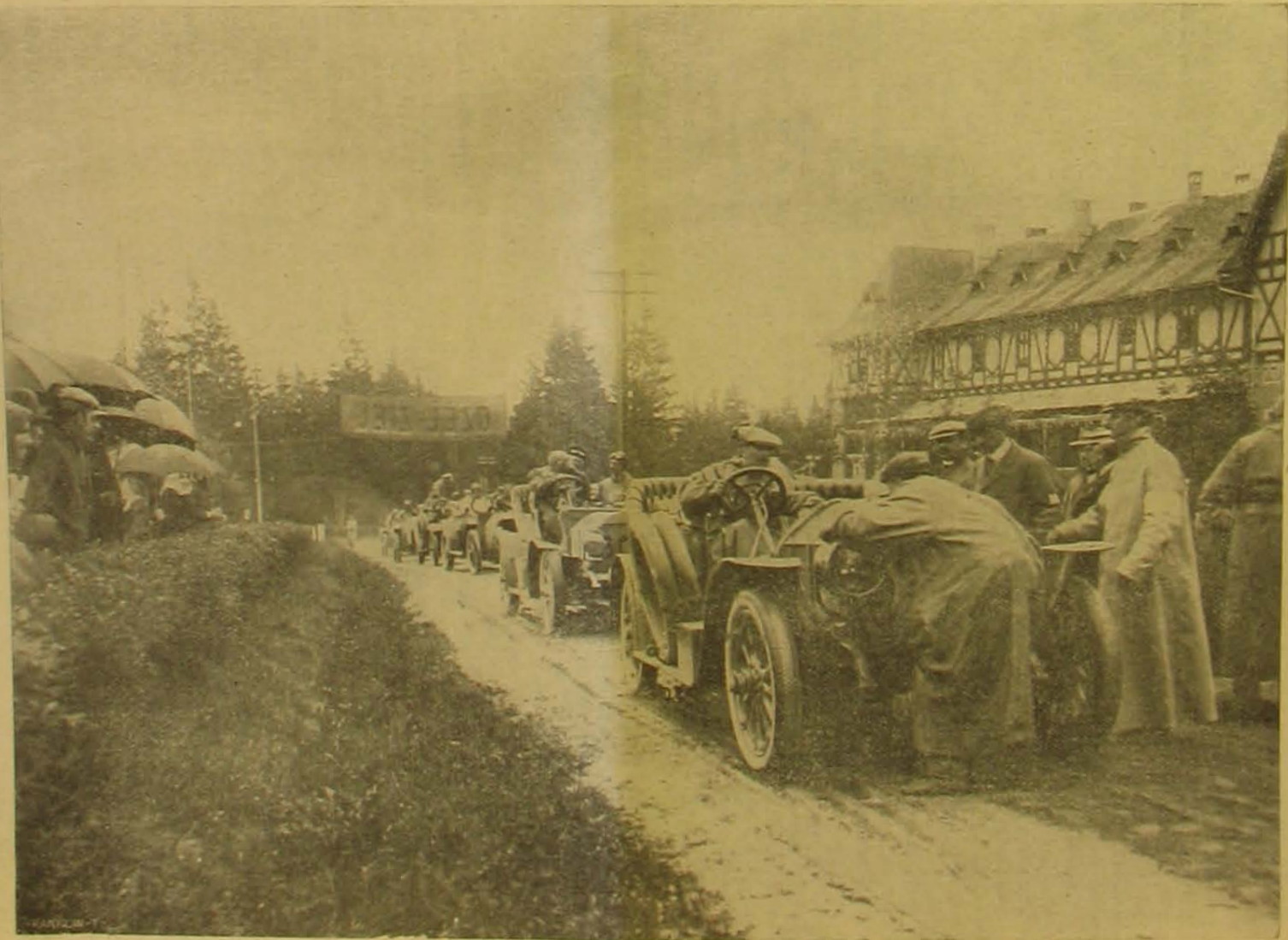
A kik a tisztátalan víztől óvakodnak, hogy ivásra használják, kétségkívül nem egyszer gondoltak arra, hogy szódavíz, a melyről csak a legkritikább esetben tudjuk, hogy tiszta és nem valamely betegség-csírától fertőzött vízből készítették-e, ebből a szempontból nem ártalmas-e az egészségre, avagy az esetleg benne volt baktériumok elpusztultak-e benne.

Erről az eléggé közérdekű kérdésről Aujezsky dr.-tól olvasunk egy közleményt a "Természettudományi Közöny" legutóbbi számában, melyből érdekesnek tartjuk mi is bemutatni az alábbiakat.

A szódavíz készítéséhez felhasznált vízben levő baktériumoknak további soraára, írja a cikk, nem az erősebb nyomás, hanem a széndioxid mérgező tehatósága van kisebb-nagyobb hatással. Miként más szervezetekre, úgy a legtöbb baktériumfajra is káros lehet a "széndioxid"; ezt a hatását azonban nem fejti ki minden baktériumfajra egyenlően. Vannak baktériumok, melyek na-

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. **GYŐR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

Az autómobilok megérkezése Tátralomniczra.

A Henrik herczeg autómobil tura-útról.

gyon érzékenyek iránta, a viszont ismerünk sok olyat is, a mely a széndioxidot jól eltűri.

Az első, a ki e kérdést tüzetesebben vizsgálta, Fränkel C. volt. Ő 1888-ban megállapította, hogy a legtöbb betegséget nem okozó baktérium tiszta széndioxid környezetben nem szaporodik, azonban nem is pusztul el benne. Tiszta széndioxidos környezetben némely betegséget okozó baktérium is épen úgy megél, mint a közönséges levegőben; ilyen például a tifusz bacillus, valamint a tüdőgyulladásnak (Friedländer-féle) bacillus.

Az oxigén jelenlétében nem szaporodó baktériumok közül a rosszindulatú vizenyő bacillusára nézve Pasteur, Chamberland és Joubert már 1878-ban megállapították, hogy e baktérium széndioxid-atmoszférában kitűnően tenyészik. Ezzel szemben a kolera bacillusát, a lépfene bacillusát, a genyedet okozó bacillusokat stb. a tiszta széndioxid többé-kevésbé elpusztítja. Ha azonban a széndioxid, habár kevés levegővel keverten hat e baktériumokra, fejlődésükben zavart nem szenvednek.

Valamint a tiszta széndioxid iránt, úgy a vízben foglalt iránt is különböző az egyes baktériumfajok viselkedése. Így érthető azután hogy némely «szén-savas» forrásnak a kereskedelmi forgalomba került vizében bakteriológiai vizsgálattal olykor feltűnő sok (grammonként több ezer, sőt, kivételesen, 20,000-nél is több), habár az egészségre nem ártalmas, de az ásványos víz vegyi összetételét esetleg némileg meg is változtató baktérium jelenlétét állapíthatjuk meg, a mely tekintetben hazai ásványos vizeinkre nézve Frank (1887) és Rigler (1902) szolgáltatott számos adatot. Sajnos, a palackozást némely forráskezelőség nem végzi elég gondosan: az üvegeket nem tisztítják meg kellően, nem használnak kifogástalan tisztaságú dugót stb., s az eredetileg nagyon tisztán ömlő forrásvíz szennyeződévé, a beleje került baktériumok közül azok, a melyek a széndioxid iránt nem érzékenyek, tovább szaporodhatnak.

Természetesen lényeges szerepe jut annak a körülménynek is, hogy a víz mennyi széndioxidot tartalmaz. A szódavizek tetemesebb széndioxidtartalma magyarázza, hogy baktériumtartalmuk többnyire nem jelentékeny (Frank köbcenziméterenként 32—230 között váltakozónak találta) és hogy a vízbe jutott baktériumok száma a szódavízben rendszerint gyorsabban csökken, mint a csak kevés széndioxidot tartalmazó vizekben, a melyekben ez idővel, de később, szintén bekövetkezik.

Közegészségügyi szempontból természetesen főleg az a fontos, hogy a szódavíz széndioxidja megvisele-e és mily fokban a betegségeket okozó baktériumokat, a melyeket a víz, hanem kifogástalan tisztaságú, esetleg magában foglalhat. Az e tárgyban végzett kísérletek eredményei közül néhány itt következik:

Hochstetter a német császári egészségügyi hivatal laboratóriumában végrehajtott vizsgálatai alkalmával úgy tapasztalta, hogy ivóvizekben, melyekbe széndioxidot préseltek («mesterséges seltersi vizek»-ben, a hogy ezeket Németországban nevezik, a hol szélkében fogyasztják), a lépfene bacillus, a sporátlan, valamint a kolera bacillus, már néhány óra alatt tönkremegy. Hochstetter ily vízben csak kivételesen találta a kolera bacillusát a vízbe való keverés után, még 24 óra múlva is. Életrevalónak. Ezzel szemben a Micrococcus tetragenus nevű genyetző baktérium, úgyazintén a tifusz bacillus ily vizekben napokon, sőt heteken át is

életben maradt, habár az utóbb a legtöbb esetben öt nap alatt elpusztult; a lépfene bacillusának, valamint egyik penészgomba fajtának felette ellenálló spórái pedig még öt hónap múlva sem veszítették el életüket. Hasonló tapasztalatokra tettek szert mások is.

Dräer a kolera bacillusát, melyet «mesterséges seltersi víz»-be kevert, két nap múlva már csak ritkán találta életben, rendszerint egy nap alatt elpusztult. Ezek szerint kolera-járvány idején az esetleg a szódavíz gyártásához felhasznált vízbe jutott kolera bacillus aligha fogja terjeszteni a kolera, mert a szódavízben rövid idő alatt, még mielőtt a fogyasztóhoz kerül, elpusztul, ellenben veszedelmes terjesztője lehet a szódavíz a tifusznak ha e betegség szívós csirájával fertőzött vízből készült. Valóban ismerünk is ilyen módon keletkezett járványt: Hellwig részletesen ismertette az 1884-ben Mainzban jelentkezett tifuszepidemiát, melynek előidézője és terjesztője széndioxiddal telített, fertőzött «üditő-víz» volt. Ily szomorú esetek elkerülése végett ajánlották is, hogy a nem teljesen megbízható belyről származó «mesterséges szén-savas vizek»-et csak több heti állás után fogyasszák, mely idő alatt a tifusz bacillus ily vízben elpusztul. Fontos továbbá, hogy a nem szifonos szerkezettel ellátott palackok a jelzett idő alatt felbontatlanok maradjanak, mert ellenkező esetben a széndioxid elillan s akkor a baktériumok sokkal később pusztulnak el.

A közönséges légkörinél nagyobb, rendszerint 4—6 atmoszférás nyomás, mellyel a széndioxidot a szódavíz gyártásakor a vízbe nyomják, nem veszedelmes a baktériumok életére. Ezek még sokkal erősebb nyomást is eltűnnek. A 2 gümőkórának, valamint a lépfenek bacillusát 4 óráig tartó 600 atmoszférás nyomás sem pusztítja el s ugyanilyen eredményeket találtak a többi bacillusnál is.

KÉPEINKHEZ.

Henrik porosz herceg automobil tura-utról.

A technikai haladás világa két irányban foglalkoztatja és köti le ez idő szerint az érdeklődők figyelmét. Egyik a levegő meghódítására irányuló törekvés, másik a szárazföldi közlekedési eszközök egy új s ennél fogva még igen drága válfajának: az automobilnak minél szélesebb körben való megkedveltetése és terjesztése.

Ez utóbbira irányul Henrik porosz herceg igyekezete, midőn 1908-ban a «Henrik herceg turaut» bizottságot megalapította, hároméves vándordíjat írván ki a résztvevők közül megállapítandó nyerteseknek, a mely díjhoz még számos más tiszteletdíj is csatlakozott. A mult évi turaut vándordíját, a Henrik herceg által adományozott 44 cm. hosszú és 27 font súlyú ezüst automobil, a turaut 149 résztvevője közül, Fritz Erlé nyerte el, szép Benz kocsijával. Ez a turaut 2215 km. hosszú volt és Németország területén folyt le.

Az idei turaut 1841 km. hosszú volt s Berlinből való kiindulással, Boroszlón—Tátralomniczon—Budapesten—Bécsen—Salzburgon át haladva, Münchenben nyert befejezést. Hat napra volt tervezve és 113-an vállalkoztak a turautban való részvételre. A hat nap közé egy-egy Budapestén és Bécsben töltendő pihenő napot vettek fel.

A versenyzők folyó hó 11-én délután tértek át a magyar határra s egyik csoportjuk Tátralomniczon, a

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárakból 20 kor., alkatrészekből és gumijkból 20% áron. — Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

legújabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jólállás mellett. Csekély havi részletfizetésre. — Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. — kerékpár és varrógép nagyraktár

SZEGED.

másik pedig Ó-Tátrafüreden állott meg, mely helyek mindegyikén, a szakadó eső daczára is, óriási tömeg várta és fogadta szívélyes ünnepeltetéssel és éljenzéssel az utasokat. Ettől kezdve valóságos diadal-út volt az utjok Budapestig, hova 12-én délután érkeztek meg, mindenütt szívélyes és ünnepélyes fogadtatásban részesülvén a rájuk várakozó lakosság részéről. E kiváló gondos figyelemről és a magyar területen megtett ut-f-stői szépségéről elragadtatással nyilatkozott ugy maga Henrik herceg, mint a többi idegen utasok.

Folyó hó 12-én délutántól 14-én, hétfőn reggelig voltak a versenyzők Budapesten a főiri világ vendégei és ez idő alatt a főváros nevezetességeit is megtekintették; hétfőn reggel kilencz óraker pedig elindultak, félpercenkénti időközökben egymásután, az ut további folytatására.

A jelen számunkban közölt képeken a turant egyes részleteit és résztvevőit mutatjuk be olvasóinknak.

HIREK.

Nemesség elismerése. A m. kir. belügyminiszter ur 1909 február 20 ún 137445/1908. szám alatt Sig ond Lázár százados, debreczeni szárnyparancsnok régi magyar nemességét és a «Lembényi» nemesi előnév használatához való jogosultságát elismerte.

Házasság. Wehrfesti Armandola Vladimir hadnagy, a nagyvárad 3. szakasz parancsnoka, Nagyváradon Kiss Erzsébet Zsófia urhölgygyel, 1909 május 22-én házasságot kötött.

Köszönet a dunai határszélén szolgálatot teljesített csendőrségnek. A cs. és kir. 7. hadtestparancsnokság május 5-én 1/73. eln. szám alatt a m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokságba intézett átiratával, a dunai határszéli csendőrpáncsnokságok és őrsparancsnokságok tisztjeinek és legénységének, a batárszéli katonai parancsnokságok tevékenységének a közelmultban tiszteletreméltó, erőteljes és kimagasló módon történt támogatásáért, lekötözött köszönetét nyilvánította.

Botanikusok támogatása. Hazánk flórájának tanulmányozására, a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatósága a folyó évben az ország területére dr. Filarszky Nándor múzeumi osztályigazgatót, dr. Kümmerle Béla és dr. Jávoroka Sándor múzeumi segédöröket és dr. Moesz Gusztáv tanárt küldte ki. A Magyar Nemzeti Múzeum igazgatóság megkeresése folytán a m. kir. honvédelmi miniszter ur ez évi 53856/16. szám alatt elrendelte, hogy a Nemzeti Múzeum fentemlített botanikusai tanulmányutjukban a csendőrség részéről kellő támogatásban és — a szolgálati teendők keretén belül — utbaigazításban részesíttessenek.

Egy járőr megebesítése. Máthé István nagyludasi őrsbeli cz. őrsvezető és Maki Lajos csendőrből állott járőr, június 16-án este háromnegyedhét óraker, Nagyludas azebenmegyei községben Szucsán Mózes ottani lakosnál foganatosítani szándékolt végrehajtásnál való segédkezés alkalmával, Szucsán és rokonai által megrolantatván, lefegyvereztetett és saját szuronyakkal Máthé cz. őrsvezető életveszélyesen, Maki csendőr pedig súlyosan megebesíttettek. A támadók közül Metes Mózes, szuronydöfés következtében könnyen megeesült.

Felhőszakadás. A osacza-zwardoni vasuti vonalon június 14-én pusztított felhőszakadás következtében a Sziklaszoros vasuti állomás és a 10. számú vasuti őrbáz közötti pályatest 10 méter bosszuságban, továbbá

a 8. és 9. számú vasuti őrházak között a Csernianka patakon átvezető két vasuti hid, valamint az állami uton a 11. és 12. kilométer jelzők között levő két fahid, a víz által elsodortatott.

Czigányok üldözése. Meznyik János kurdi őrsbeli csendőr, június 15-én délután a tolnamegyei kurdi határban a lázi erdészlak közelében, Lakatos István és három társa körül czigányok ellen, azok üldözése közben, eredménytelenül löfegyvert használt. Az elmenekült czigányok nyomozása folyamatban van.

Ellenszegülések. Becsán Simon metesdi őrsbeli csendőr június 13 án Metesden Pask Filip ompolyiczai lakos ellenszegülővel szemben, annak súlyos sérülésével végződött szuronyt használt. Ribár Flórián csendőr pedig, ugyancsak június 13-án, a nyitramegyei Alsóbotfalui község téglagyáránál Major István, alsóbotfalui lakos ellenszegülővel szemben, annak könnyű sérülésével végződött szuronyt használt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tigrisek harcza. Amerikában a cincinnati-i állatkert a minap nem mindennapi izgató jelenetnek volt a színhelye. Az állatkertbe ugyanis mintegy tíz nappal ezelőtt hoztak egy hároméves úgynevezett szibériai nősténytigrist, mely az állatkertnek legvadabb és legveszedelmesebb tigrise volt, mert csak pár hónappal ezelőtt került fogságba. Az ingerült és folyton dühöngő tigrist egy hatalmas indiai tigris ketreczébe zárták, a melytől egy erős deszkafallal választották el. A minap korán reggel az egész állatkertet vérfagyasztó orditozás verte fel. Princess, a fiatal szibériai tigris keresztül törte az elválasztó deszkafalat és vérszomjas dühbel megtámadta Pashát, a hatalmas, de már kissé öreg és enervált indiai tigrist. Az indiai tigris kétségbeesett dühvel védte magát és egyszer-kétszer sikerült is maga alá gyürnie a fiatal szibériai tigrist, de a szibériai tigris sokkal fürgébb, sokkal mozgékonyabb volt nála és mindannyiszor kiszabadult az indiai tigris karmai közül. Pasha, az öreg indiai tigris végre is kimerült és Princess, a fiatal szibériai tigris teljesen felülkerekedett. Ekkora azonban az állatkerti személyzet már odasereglett és sűrű revolverlövésekkel igyekeztek megfélemlíteni az egymást marcangoló vadállatokat. A mikor azonban a lövések semmit sem használtak, erős vasrudakat dugtak be a ketrecz nyílásain és agyba-főbe ütlegelték vele a vérszomjas küzdőket. Pasha, az öreg indiai tigris, szemmeláthatólag szívesen abba is hagyta volna a küzdelmet, de Princess, a fiatal szibériai tigris nem engedte. Körmeit és fogait a legyőzött indiai tigris hasába vájva, inkább készenek mutatkozott agyonveretni magát, mintsem elengedje áldozatát. Már-már úgy látszott, hogy a küzdők közül az egyiket agyon kell löni, a mikor néhány szolga oda vonszolta a legnagyobb tüzoltó-tömlőt, a melyből hatalmas, hideg vizsugarat löveltek az élethalál-harczot vivő vadállatokra. A hatalmas vizsugar, mely a küzdőknek telefeskendezte szemüket, szájukat, orrukat és úgy szólván tovasöpörte őket, megtette a kívánt hatást. A kimerült két vadállat abbahagyta a harczt, mire gyorsan elkülönítették őket. Pasha, az öreg indiai tigris olyan súlyos sérüléseket szenvedett és annyi vért vesztett, hogy elpusztult.

Czélszerű újítás. Orvosi körökben azt az eszmét pendítették meg, hogy közegészségi szempontból igen hasznos lenne törvényhatósági szabályrendelet alkotásával elrendelni, hogy a vendéglőkben az italokat csak

számozott poharakban lehessen kiszolgálni. Ennek az újításnak legfőbb előnye volna, hogy minden ivó megjegyezheti magának saját poharát s ellenőrizheti, hogy a pohár újabb megtöltésénél ne másnak poharát tegyék eléje.

Életmentő kalap Egy amerikai lapban olvassuk a következőket: A férfiak életének megkeserítője, a szinbázlátogató közönség legnagyobb ellensége, a malomkerék terjedelmű nagy «Vig özvegy» kalap most az egyszer mégis csak hasznosnak bizonyult, a mennyiben egy fiatal asszony tisztán csak a kalapjának köszönheti életben maradását. A minap ugyanis három matróz sétálgatott Wilkesbarreban a Suzquehanna partján és sétájuk közben egyszerre csak észrevették, hogy hatalmas női kalap uszlik lefelé a vízen. A három matróz csupa bravuroskodásból a vízbe vetette magát és amerikai szokás szerint fogadást kötöttek, hogy ki éri el legelőbb a kalapot. Pár pillanat múlva csaknem mind a hárman egyszerre értek a vízen libegő kalaphoz, de ekkor megdöbbenő fordulat következett be. A mint a kalapot megragadták: a kalappal együtt egy fiatal asszony körvonalai kezdtek kiemelkedni a vízből, a ki első pillanatban teljesen élettelennek látszott. Mikor azonban a matrózok partravitték és alaposabban szemügyre vették: úgy találták, hogy a fiatal asszony teste még meleg és — bár gyöngén — de a szive is ver még. Azonnal az élesztési kísérletekhez fogtak és a fiatal asszony csakhamar magához tért. A matrózok ekkor őt Mrs Sanders nevű asszony lakására vitték, a hol aztán rövid ápolás után egészen jobban lett. Nevét azonban nem akarja elárulni, kilétére is megtagad mindenféle felvilágosítást, a mi rendkívül titokzatosabb teszi az egész esetet.

Egy menyasszony kívánságai. New-Yorkban érdekes előfeltételek mellett esküdött meg a napokban egy fiatal pár. A menyasszony, mielőtt vőlegényét az oltárhoz követte volna, elvitte a békebíróhoz, hol szerződést íratott vele alá. A menyasszony, egy gazdag bankár leánya, a házassági szerződést maga fogalmazta, következő tartalommal: «A férj, hetenként minden levonás nélkül köteles kiadni a tőpénzt. Ha a férj nem a felesége kíséretében megy ki a városba, akkor este kilenc órákor már otthon kell lennie. Felesége határozott engedélye nélkül más nővel nem táncolhat. Nem dohányozhatik s nem ihat szeszes italokat. Kötelezi magát a felesége iránt való szeretetteljes bánásmódra. Az asszony vállairól levelez minden gondot, ha esetleg gyermekek születnek. Felesége beleegyezése nélkül semmiféle klubnak vagy társulatnak nem lehet tagja. Felesége beleegyezésével hétköznap három, vasárnap öt cigarettát szívhat el. Kuttyát nem tarthat. Mikor a békebíró ezt a szerződést felolvasta, arra figyelmeztette a vőlegényt, hogy alá ne írja, de mégis aláírta. Vagyis ez a házasság nem igen fog pár hónappal tovább tartani.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes olyesetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bolyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által

megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködéseknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Sz. K. jö. «Néhány szó a közzegzádkodásról» című *elmélkedése* sem tartalmánál, sem pedig külső formájánál fogva nem alkalmas a közlésre.

A. csendőr. A praktikusnak ajánlott «Bűnügyi iktató» annyira körülményes és bonyolultnak bizonyulna a gyakorlatban, hogy rövid idő múlva még kevésbé igazodnának el benne, mint a jelenlegi rendszernél. Egyébiránt örvendünk, hogy ily komoly dolgokkal foglalkozik.

Viola. Okosabb és komolyabb dolgokon törje fejét. A szolg. szab. I. r. 345. pontja «csapat»-ra s nem egyes egyénekre vonatkozik. Ha megköveteli, jogosan teszi, bár előírva nincs s nem is lehet, mert egy szabályzat kicsinyes és lényegtelen dolgokra nem terjeszkedhetik ki. Különben már az illem is magával hozza.

K.* Azóta már megkapta a választ.

Próba csendőr. Nem szabad kishitűnek lenni. Mindenesetre van rá ok. Ha azonban sérelmesnek tartja, éljen panaszlási jogával.

Szolíd. Közzegzádkodási ügyekben a szárnyparancsnokság döntése kérendő ki. A mint illetékes helyről értesülünk, már néhány hét múlva a pótlék megjelenik, a mely a vizsás állapotokat megszünteti.

M. csendőr Javorina. 1. Kérvényezhető igényjogosultsági igazolvány nélkül is. 2—4. Gazdálkodási ügy. 3. Az őrsparancsnok (III. szab. 55. §. 4. pont.).

P. J. csendőr Kisszakas. Az iparkamara még nem jelölte meg, így hát igazán nem tudhatjuk, hogy a sok jó közül ki a legjobb.

R. J. csendőr Nagyszöllős. 1. Kérdezt ügyben az 1894. évi XII. tcz. 59. §-a (Törv. rend. gy. 362. lap) félreértést kizárólag intézkedik. A vevő tulajdonát képezik.

B. hiszem. 1. Arról a nő csendőr tartozik gondoskodni. Az utca felőli részt azonban az őrs tartozik tisztán tartani. 2. A gazdálkodás vezető hatáskörébe tartozik ugyan, de a II-od altiszt a köteles felügyelet folytán természetesen bármikor intézkedhetik. 3. Köteles engedélyt kérni, illetőleg jelentkezni.

Kiváncsi S. Szolgálati ügy.

T. őrmester Felsőreg. Nem; hanem pályáznia kell.

P. csendőr. Beszámíttatik.

B. őrv. Verestoron. Az előző évekből van még 25 igényjogosult: az ezüst érdemkeresztel kítüntetett egyón csak akkor kaphat pótdíjat, ha az összes k. e. é. k.-ok már a pótdíjat élvezik.

O. 7. Olvassa el lapunk múlt évi 43. és következő számaiban megjelent: «A kiszolgált altisztek alkalmazásáról» szóló szakcikket.

R. A. os. cz. őrstő Purlug. A kereskedelemügyi m. kir. minisztérium által kiadott «Postai tarifák és posta üzleti szabályzat» II. rész 16. §-a 4. pontja értelmében: «Nem kézbesítettnek házhoz, hanem a postahivatalban adatk ki: a) a közös hadsereg, a honvédség és a csendőrség legőrségéhez címzett küldemények.» — Ebből önként értendő, hogy a csendőrségnek, mert a csomagok a házhoz nem szállíttatnak, kézbesítési díjat fizetniök nem kell. De nem kell fizetni «értékesítési» díjat sem, még pedig a fent hivatkozott szabályzat és § 22. pontja értelmében, mely szerint: «Az értékesítési díj alól fel vannak mentve: b) a tetteges állományban levő katonaságnak, honvédségnek és csendőrségnek szóló csomagok és pénzlevelek, melyek az illető katonai meghatalmazottnak vagy csendőrnek kézbesítettnek. . . . A 42. pont pedig a csendőrséget illetőleg akként intézkedik, hogy: «legőrségi állomásokon a csomagok csak a postán egyidejűleg megjelenő két csendőrnek, kik az átvételt mindketten nyugtázní tartoznak, meghatalmazás nélkül átvételi könyv mellett adatk ki.»

HIVATALOS RÉSZ.

Nyári őrök működésének megkezdése.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület nagyszabeni szárnyának területén levő Piatraalbán és Dusan a nyári őrök működésüket 5—5 fővel 1909 június 1-én megkezdtek.

Különítmény felállítás.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület aradi szárnyának területén fekvő Menyházán 1909 június 15-én egy 2 főből álló különítmény állítottott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ö császári és apostoli királyi Felsége folyó évi június hó 8-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

szamosfalvi Panajott Sándor, várakozási illetékekkel szabadságolt vezérornagnak, saját kérelmére nyugállományba való helyezését * legkegyelmesebben elrendelni és nevezettnék ez alkalomból az altábornagyi czímet és jelleget díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

* Nyugállományba való helyezés napja: 1909. évi július 1-je.

Lakhely: Pozsony.

Ö császári és apostoli királyi Felsége folyó évi május hó 28-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Holics Lajos,

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Soós György,

Tamás Elek és

Horváth Pál, továbbá:

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Péter Lajos járásörmesternek hosszú és kötelességű szolgálataikért a koronás ezüst érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Kinevezettek:

1909 június 1-ével:

Csendőr számvivő-tiszthelyettesekké:

Molnár Henrik, III. számú csendőrkerületbeli czimz. őrmester (1. rangszám), a II. számú csendőrkerület törzséhez való áthelyezés mellett;

Végh Kálmán, V. számú csendőrkerületbeli őrsvezető

(2. rangszám), a IV. számú csendőrkerület törzséhez való áthelyezés mellett;

Molnár Károly, II. számú csendőrkerületbeli czimz. őrmester (3. rangszám), a III. számú csendőrkerület törzséhez való áthelyezés mellett;

Nedolász Gyula, III. számú csendőrkerületbeli czimz. őrsvezető (4. rangszám), az V. számú csendőrkerületi parancsnokság törzséhez való áthelyezés mellett.

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Berta József budapesti szárnybeli czimz. őrsvezető kilencz évi csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen az utóbbi két év folyamán a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen eredményes tevékenységeért és lankadatlan szorgalmáért.

Előléptetett:

1909 június 16-ával:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

Veres József I. csendőr, *csendőr czimzeses őrsvezetővé.*

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel ellátatott:

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Tabit Vilmos őrsvezető 1909 máj. 26-án.

Névváltoztatás.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Perva Péter pr.-csendőr cz. őrsv. vezetéknevét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 április 29-én 45,183/VI szám alatt kelt engedélye alapján *•Petőfi-re* változtatta.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Puje Gyula próbacsendőr vezetéknevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 évi május 11-én 53,825/VI-a szám alatt kelt engedélye alapján *•Pécsi-re* változtatta.

Midnyai László csendőr vezetéknevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 május 14-én 43,103/VI-a sz. alatt kelt engedélye alapján *•Szegedi-re* változtatta.

Capitan József cz. őrsvezető vezetéknevét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 május 11-én 57,510/VI-a szám alatt kelt engedélye alapján *•Kapitány-ra* változtatta.

Lábizzadás

egy óra alatt megszűnik a Molnár féle

Kézizzadás

Sudorán

Hónaljizzadás

:: használata által. ::

Es egy amerikai recept szerint készült legbiztosabb izadás elleni szer. Hatása nem abban nyilvánul, hogy — mint az eddig ismeretes izadás elleni szereknél — a porusokat eldugítja vagy összehúzza; hanem az epidermisen át beszívódván, az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. — Ára 1 K 30 f., 1 K 30 f. előre való bektüldésénél portómentesen szállítom. OLARETÁN tyuk-szemirtő 1 K. Injectio hamamelis (nemibaj ellen) 1 K 20 f. — Kapható a készítőnél: Molnár János gyógyszer. Szombathely, valamint Bpestben Török J. de Nádor gyógytárakban.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Jánosi István csendőr, Czimbalmos Annával, 1908 aug. 2-án, Kolozsváron.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

László Gergely cz. őrmester, Keresztes Borbálával, 1909 márcz. 20-án, Bözögön.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Vida Lajos őrsvezető, Cseresnyés Vilmával, 1909 máj. 15-én, Ságosdon.

Homola Ferencz csendőr, Gombás Rozáliával, 1906 jan. 9-én, Csanakhegyen.

Harcz Károly cz. őrmester, Kovátsik Emiliával, 1909 ápr. 20-án, Körmenden.

Puskás András cz. őrmester, Baka Juliannával, 1909 máj. 24-én, Siklóson.

Kossa Géza cz. őrmester, Mendl Rozáliával, 1909 máj. 4-én, Székesfehérváron.

Horváth Pál V. csendőr, Simonfy Teréziával, 1904 jul. 10-én, Pápán.

Antal Sándor őrsvezető, Lukovics Máriával, 1909 máj. 1-én, Kapuváron.

Fisli János őrsv., Marton Máriával, 1909 máj. 31-én, Sümegen.

Reikárt István őrsv., Szabó Erzsébettel, 1909 máj. 31-én, Jánosbázán.

Pölöskei József cz. őrsv., Keszei Juliannával, 1909 máj. 31-én, Urutújfalun.

Bangó Ferencz őrsv., Buús Bozáliával, 1909 jun. 6-án, Acsádon.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Paál András cz. őrm., Brotya Anna Gizellával, 1909 máj. 24-én, Segesváron.

Kristó Károly őrsv., Opra Gizellával, 1909 máj. 9-én, Bözödön.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Szilágyi György csendőr, Szilvasán Juliannával, 1908 jun. 7-én, Szaniszlón.

Pregg György cz. őrsv., Müller Veronikával, 1907 okt. 26-án, Szaniszlón.

Lapu Antal cz. őrsv., Hubai Juliannával, 1907 decz. 31-én, Tiszaföldváron.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a topolyai királyi járásbírósnál. Fizetése pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szabaddai kir. törvényszék elnökéhez 1909 július hó 7-ig.

Egy hivatalozolgai állás a sátoraljaujhelyi kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 200 korona, esetleg természetbeni lakás. Természetbeni rubázat. Magyar és tót nyelv szóban és írásban. Kérvények a sátoraljaujhelyi királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi július hó 23-ig.

Egy hivatalozolgai állás a csikszeredai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 280 korona. Ruhailletmény 100 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a csikszeredai kir. törvényszék elnökéhez 1909 július 8-ig.

Egy hivatalozolgai állás a belényesi m. kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 160 kor. Ruhailletmény 100 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a nagyváradai m. kir. pénzügyigazgatóságához 1909 július 15-ig.

Egy fogházőrmesteri állás a kolozsvári kir. főügyészség területén. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 380 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kolozsvári kir. főügyészséghez 1909. évi július hó 8-ig.

A m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetőségénél:

- 1 hivatalozolgai,
- 6 váltókezelői,
- 2 pályasíri.

A m. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetőségénél:

- 3 hivatalozolgai,
- 3 állomásműhelyi,
- 3 vonattékezői,
- 3 váltókezelői,
- 2 pályasíri állás.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségénél:

- 1 hivatalozolgai,
- 2 vonattékezői,
- 4 pályasíri állás.

Fizetés 800 korona, a pályasíri állásnál 600 korona. Valamennyi állásnál 150—300 korona lakbér és természetbeni egyenruházat, a vonattékezői állással ezenkívül kilométerpénz jár.

Mindezen állások a végleges kinevezés elnyeréséig 2 korona napibérral javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.
könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Örskörlet leírás nyomtatvány kapható raktárunkon az előirt minta szerinti
... nagyságban darabonként 4 fillér árban. ...